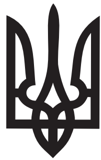
СЕРЕДА, 5 ГРУДНЯ 2007 РОКУ ■ № 226 (4226)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

НАРОДНІ ДЕПУТАТИ ВИЗНАЧИЛИСЯ З КОМІТЕТАМИ

■ ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 4 грудня

Після детального обговорення кожної поправки депутати ухвалили у цілому — 406 голосами — постанову про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради шостого скликання. Головуючий на засіданні — представник фракції КПУ у тимчасовій президії Верховної Ради Адам Мартинюк після цього навіть пожартував: «Ось уже і широка коаліція». Згідно з постановою, у новому парламенті буде утворено ті самі 26 комітетів, а також спеціальну контрольну комісію Верховної Ради з питань приватизації. Перелік парламентських комітетів вирішено викласти в алфавітному порядку, хоча лунали й інші пропозиції, зокрема, зробити перелік комітетів за значимістю, а на перше місце поставити правові комітети. До складу кожного з комітетів може входити не менше 9 і не більше 20 народних депутатів, а до комітетів з питань бюджету та з питань фінансів і банківської діяльності — до 30 депутатів.

Найбільше пропозицій депутатів лунало щодо предметів відання комітетів з питань правової політики і державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, а також комітетів у закордонних справах і з питань євроінтеграції, оскільки деякі функції цих комітетів дублюють одна одну.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

На посаду Голови Верховної Ради України запропонована кандидатура Арсенія ЯЦЕНЮКА.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

На шляху до СОТ Київ спіткнувся об експортні мита

Засідання робочої групи щодо вступу України до Світової організації торгівлі відкладається через неврегульованість питання з ЄС про експортні мита. Про це, як передає УНІАН, повідомило джерело в Міністерстві економіки України, близьке до переговорного процесу. Як очікувалося раніше, воно мало відбутися з 30 листопада по 2 грудня.

Щоб Київ встиг одержати членство в СОТ до кінця цього року, група повинна провести засідання до середини грудня. «Поки що нічого не можна сказати про дату проведення засідання робочої групи», — розповіло джерело в Мінекономіки.

Аварійна дільниця шахти імені Засядька іде під воду

Технічна рада орендного підприємства «Шахта імені Засядька» за участю провідних фахівців у гірничій галузі прийняла рішення затопити виробки пласта L1, де сталися останні аварії із людськими жертвами. Лише такі заходи, сподіваються фахівці, зможуть загасити пожежу і «нейтралізувати» вугільний пласт, схильний до самозаймання і раптових викидів метану. Раніше урядова комісія із розслідування причин аварії покладала надії на спорудження перемичок для ізоляції небезпечної дільниці і закачування азоту з метою витіснення кисню. Однак після повторних вибухів, які сталися в ізольованому просторі і призвели до загибелі та травмування людей, вирішено затопити аварійну ділянку. Як повідомлялося, внаслідок трьох вибухів за два тижні на шахті загинули 106 осіб, ще 158 перебувають на лікуванні.

(Продовження читайте на 11-й стор.).

■ КОМЕНТАР

Мільйонні статки на дотаціях

Цьогорічний сезон цукроваріння знову з гірчинкою. Вітчизняні переробні підприємства на початку грудня видали «на-гора» трохи більш як 1,7 мільйона тонн солодкого піску з буряків нового врожаю. Це майже на півмільйона менше, ніж на аналогічний період торік. Нижчий виявився і врожай буряків. Спека висушила корінці, а на частині площ «попрацювала» стихія. Нині з ланів на заводи доставлено 16 мільйонів тонн солодких коренів, у 2006-му було 21,6 мільйона. Звісно, низькі польові дивіденди позначилися на роботі цукроварень. Сьогодні із 110, які брали участь у процесі переробки, працює лише тридцять. Решта завершили сезон — забракло сировини.

Варто зазначити: за рік наша країна споживає майже 2 мільйони тонн цукру.

(Закінчення на 8-й стор.).

Військові нагородили журналістів за об'єктивність

Командування територіального управління «Північ» нагородило грамотами низку засобів масової інформації та журналістів, зокрема й «Голосу України», за об'єктивне висвітлення розвитку та діяльності Збройних Сил, **інформує наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО.**

На знімку: перший заступник начальника територіального управління «Північ» Сергій Полтавець вручає відзнаку редакторові телекомпанії «Сівер-Центр» Тетяні Ільчук.

Фото автора.

КОРОТКО

■ Близько 50 багатоповерхових будинків у нагірній частині Кременчука вчора було від'єднано від постачання теплоносія. Причина — аварія на трасі теплопостачання.

■ Прикордонні області України та Російської Федерації вирішили створити раду областей, що входять до басейну річки Сіверський Донець.

■ Енергоблок № 3 Запорізької АЕС підключений до енергомережі України після проведення капітального планового ремонту.

■ В Україні завершилася призовна кампанія «Осінь-2007», у ході якої до лав Збройних Сил та інших військових формувань України було призвано 29,5 тис. чоловік.

■ У Коломиї на Івано-Франківщині пройшов XXI музичний фестиваль імені Анатолія Кос-Анатольського

Повідомляє Укрінформ.

■ НОВИНИ

Канал торгівлі людьми перекрито

Прокуратура Черкаської області порушила кримінальну справу за фактом торгівлі людьми. Жертвами злочинців стали семеро молодих черкащанок, котрих із фальшивими документами переправили до Об'єднаних Арабських Еміратів і змусили займатися проституцією. Як повідомили у прес-службі облпрокуратури, обдурених юнок значно більше, адже вербувальники-сутенери працювали на лінії Черкаси—ОАЕ більше двох років. Однак поки що розслідується лише сім установлених фактів продажу «живого товару». Всіх дівчат депортувала з Еміратів місцева поліція моралі, **повідомляє наш власний кореспондент у Черкаській області Лідія ТИТАРЕНКО.**

Карають компанію, а страждає хто?

Мешканці багатоповерхівок у центрі Луганська на початку тижня залишилися без води через відключення 14 підвищувальних насосних станцій. У такий спосіб енергетики вирішили покарати компанію «Луганськвода» за систематичне порушення договірних зобов'язань. Свої дії керівники Луганського енергетичного об'єднання пояснюють низьким рівнем розрахунків за спожиту енергію. Щомісячне недоотримання порядком 6 млн. грн. перетворилося на величезний борг, що становить сьогодні 150 мільйонів. Заступник генерального директора ЛЕО Віталій Цадо пообіцяв, що обмеження в електропостачанні «Луганськводи» триватимуть, оскільки традиційні форми впливу, такі як попередження й офіційні листи, уже не допомагають, **інформує наш власний кореспондент Алла АНТІПОВА.**

Соляркою заливає і море, і сушу

У акваторії порту «Очаків» затонула рибальська шхуна, внаслідок чого в море витекло майже 200 літрів дизпалива. На поверхні води утворилася масляна плівка на площі близько 150 квадратних метрів. Як з'ясувалося, «винна» у події мотофелюга належить 38-річному миколаївцю. Керував судном за дорученням 56-річний житель Очакова, рибалка НП «Бухіник». Зайшовши в акваторію, він не повідомив про свій прихід черговому інспектору портнагляду, сам підійшов до причалу і пришвартувався. Через півгодини після швартування від імовірної пробоїни в кормовій частині судна сталася теча. Помітивши це, рибалка повідомив про все черговому інспектору. На той час кормова частина мотофелюги затонула, а носова залишилася на плаву. В результаті течі утворився диферент, через який відбулося витікання дизельного палива. Пляма розливу солярки — більш як 300 метрів у діаметрі.

(Продовження читайте на 4-й стор.).

■ ТОЧКА ЗОРУ

Не можна грати на терпінні народу

На запитання «Голосу України» відповідає відомий подільський художник Анатолій ЛУЧКО.

1. Чи ефективно працюватиме демократична коаліція?

2. Як довго вона проіснує?

3. Чи започаткує реформи, зокрема конституційну, цей склад Верховної Ради?

4. Чи буде виконано передвиборні обіцянки?

1. Це відомо одному Богу. Народ добре пам'ятає, хто, що й коли зробив чи не зробив для України. Як ефективно вирішуватимуть економічні чи соціальні питання, що потребують значних коштів, — залежить від кожного члена коаліції. Бо можна напрацювати сотні хороших законопроектів, а коли не буде згоди, то прийняти закони не вдасться. Сьогодні народ чекає, зокрема, поступу в законодавчому полі щодо ринку землі, в питанні поновлених Конституційним Судом пільг тощо.

2. Якщо коаліція буде принципова і думатиме, щоб щось зробити для народу України, а не для себе, то діятиме всю каденцію. Якщо ж ні — то чи витримає її рік, ще й сама розпадеться.

3. Народ давно чекає реформ — земельної, судової. Якщо коаліція буде легітимна та працюватиме, а не займатиметься розбірками, поділом владних повноважень та портфелів, вона зможе започаткувати й конституційну реформу. Втім, є надія. Але хочеться бути твердо переконаним у цьому.

4. Можна виконати все. І гроші, і мізки в Україні є. Питання тільки, як їх застосовуватимуть. За роки незалежності прагнення народу не змінилися: вони хочуть жити в своїй державі, вільній, заможній, освіченій, культурній, свідомій, шанованій у всьому світі. Чим думають наші обранці, коли своїми чварами нанівець підривають імідж України та довіру народу? — часто питають мене люди. Вважаю злочином грати на терпінні народу України.

Записала Віра ФИЛИМОНОВА.

Верховна Рада України з глибоким сумом сповіщає про передчасну смерть на 57-му році життя народного депутата України другого скликання

ДИНЕЙКІНА Григорія Івановича

та висловлює щирі співчуття рідним і близьким покійного.

Тимчасова президія першої сесії Верховної Ради України шостого скликання Р. Богатирьова, О. Турчинов, Р. Зварич, А. Мартинюк, І. Шаров; керівник апарату Верховної Ради України В. Зайчук.

Народні депутати визначилися з комітетами

■ ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 4 грудня
(Початок на 1-й стор.).

На початку пленарного засідання народні депутати вітали з днем народження Володимира Бондаренка, Юлію Ковальову і Святослава Олійника.

Під час оголошення заяв від фракцій лідер комуністів **Петро Симоненко** заявив, що дочасні парламентські вибори не вирішили жодної з гострих проблем, які стоять перед суспільством, навпаки, посилили кризу української державності. За його словами, фракція КПУ підготувала низку пропозицій — від соціальних законопроектів до проведення референдуму про статус російської мови.

Олег Зарубінський, виступаючи від Блоку Литвина, констатував, що в роботі нового парламенту поставлені не змістовні питання, а розподіл посад. А до ключових проблем парламентарії ще навіть не підступають. На думку депутата, це може призвести до кризи парламентаризму в державі загалом.

У свою чергу лідер фракції НУ—НС **В'ячеслав Кириленко** стверджував, що всі політичні сили, які взяли участь у дочасних парламентських виборах, визнали їх доцільність, що може дати нову якість українському парламентаризму і політиці загалом. Парламентарій заявив, що парламентська більшість запропонувала опозиції новий вид взаємодії, щоб меншість мала змогу контролювати роботу і Верховної Ради, і уряду, однак, на жаль, опозиція відкидає простягнуту до співпраці руку. Серед першочергових принципових завдань для нової Верховної Ради В. Кириленко назвав схвалення законів про скасування депутатської недоторканності, пільг, збільшення зарплат і пенсій, нових податкового та бюджетного кодексів.

На пропозицію лідерки БЮТ **Юлії Тимошенко** депутати вшанували хвилиною мовчання пам'ять шахтарів, загиблих уже після третього вибуху на шахті імені Засядька у Донецьку. На думку Ю. Тимошенко, перше, що мусить зробити парламент після обрання свого керівництва, — створити тимчасову слідчу комісію Верховної Ради, котра має взяти під контроль розподіл та використання державних коштів на шахтах, куди їх було виділено. Лідерка БЮТ запропонувала під час обрання керівництва Верховної Ради віддати посаду одного із заступників глави парламенту опозиції, а голосування за обрання керівництва Верховної Ради провести таємно бюлетенями і в «пакеті» — одночасно за призначення Голови Верховної Ради та його заступників. Ю. Тимошенко також стверджувала, що парламентська більшість готова прийняти законопроект про опозицію, узгоджений з меншістю, який надаватиме останній змогу контролювати кожен крок влади.

Уповноважений фракції Партії регіонів **Василь Кисельов** заявив, що регіонали не братимуть участь у виборах Голови Верховної Ради, бо більшість депутатів із фракції невдоволені відповідями кандидата на цю посаду від більшості Арсенія Яценюка під час вранішньої зустрічі з фракцією. Окрім того, регіонали наполягають на чіткому дотриманні Регламенту і таємному голосуванні за обрання керівництва Верховної Ради, наголошуючи, що цю процедуру можна змінити через внесення відповідних змін до Регламенту Верховної Ради. В. Кисельов також заявив, що дочасні парламентські вибори не принесли політичної стабільності, а створена коаліція у 227 голосів — «нестійка і недієва».

Наступним питанням у порядку денному стояло обрання Голови Верховної Ради. Під час перерви відбулися збори народних депутатів, що входять до парламентської коаліції, на яких майже одностайно (один — «проти», один — «утримався») було вирішено віддати посаду першого заступника глави парламенту представнику опозиції і проголосувати за обрання керівництва Верховної Ради «пакетом». Кандидатури було названо такі: Голова Верховної Ради — Арсеній Яценюк («НУ—НС»), Перший заступник Голови Верховної Ради — Адам Мартинюк (КПУ), заступник — Микола Томенко (БЮТ). Лідер фракції «НУ—НС» В'ячеслав Кириленко назвав такий крок «поступкою в обмін на конструктивну роботу опозиції». А претендент на посаду глави парламенту Арсеній Яценюк назвав пропозицію віддати посаду Першого заступника Голови Верховної Ради опозиції «нормальною демократичною європейською практикою». Деякі депутати із коаліції висловили застереження стосовно кандидатури А. Мартинюка на посаду Першого заступника Голови Верховної Ради, мотивуючи це прикладами порушення ним Регламенту під час роботи в парламенті минулих скликань. Натомість інші депутати стверджували: Голову Верховної Ради та його заступників обирають 226 голосами, і так само 226 голосами можна їх звільнити у будь-який час, якщо будуть претензії до їхньої роботи.

Фракція Партії регіонів на своєму засіданні вирішила взагалі не брати участі в голосуванні за обрання Голови Верховної Ради від коаліції. Фракція Блоку Литвина, за словами її лідера, вирішила брати участь у голосуванні, але виступила проти пакетного голосування.

Під час перерви також було обрано керівника лічильної комісії, яка підраховуватиме голоси під час виборів керівництва парламенту. Її головою став представник Блоку Литвина Микола Шершун.

У сесійній залі пропозиції коаліції озвучив представник блоку «НУ—НС» у тимчасовій президії Роман Зварич: голосувати за обрання Голови Верховної Ради та двох його заступників єдиним списком у таємному режимі бюлетенями. Потім виникла суто юридична суперечка: можна голосувати пакетом чи ні. Нестор Шуфрич (Партія регіонів) стверджував, що за Регламентом треба спочатку обрати Голову Верховної Ради, а вже він внесе кандидатури своїх заступників. Більше того, депутат заявив, що ця пропозиція свідчить про те, що коаліції не вистачає голосів для обрання Голови Верховної Ради, тому і запропоновано віддати посаду першого заступника глави парламенту опозиції.

Представниця комуністів Катерина Самойлик закинула коаліціянтам те, що перед тим як озвучувати прізвища претендентів на керівні посади в парламенті, треба було б провести консультації з фракціями. А Олег Зарубінський (Блок Литвина) висловив думку, що пакетне голосування — це «вибори без вибору». І підтримав позицію Н. Шуфрича, що спочатку треба обрати Голову Верховної Ради, а потім він має провести консультації з фракціями і запропонувати кандидатури своїх заступників. Проте Р. Зварич зачитав норму Регламенту, в якій сказано, що Голова Верховної Ради може бути обраний у списку одночасно із заступниками. Тож, на його думку, це суто процедурне питання, яке можна легко вирішити в сесійній залі. Однак, оскільки спільної думки не дійшли, на вимогу фракцій Партії регіонів та КПУ в пленарному засіданні було оголошено перерву до 16 години.

Першим керівником коаліції обрано лідера фракції «НУ—НС» В'ячеслава Кириленка.

На вечірньому засіданні зареєструвалося 419 народних депутатів. Лідер КПУ Петро Симоненко заявив, що спільне засідання фракцій БЮТ і «НУ—НС» викликало у комуністів тривогу, оскільки лунали заклики до якнайшвидшого вступу до НАТО та багато інших, з якими ідеологічно не згодні комуністи, а також необгрунтовані звинувачення на адресу їхнього колеги. «І ми прийняли правильне рішення», — сказав П. Симоненко, але не повідомив, яке саме. А з кулуарних розмов стало відомо, що комуністи не мають наміру брати участь у «пакетному» голосуванні за обрання керівництва Верховної Ради. Р. Зварич повторив свою пропозицію: відповідно до частини 8 статті 80 і частини 4 статті 74 Регламенту Верховної Ради провести винесення і обрання Голови Верховної Ради, його Першого заступника і заступника єдиним списком. Але депутати від Партії регіонів заперечували проти «пакетного» голосування, і в сесійній залі знову виникла правова суперечка. На вимогу фракцій БЮТ і «НУ—НС» головуючий Олександр Турчинов (БЮТ) оголосив чергову перерву для консультацій.

Юліана ШЕВЧУК.

Чи дозволяє початок роботи Верховної Ради говорити про її ефективність?

■ ДУМКИ З ПРИВОДУ

Катерина Самойлик (КПУ): «На момент, коли йшло голосування за перелік комітетів і предметів відання, Верховна Рада дійсно показала свою дієздатність. Але вже сьогодні на першій постанові Верховної Ради ми бачимо певні лобіювання. Приміром, у обговоренні питань, пов'язаних з комітетом закордонних справ, європейської інтеграції, бюджету, банків та фінансів, вочевидь «засвітилися» ті, хто хоче вирішити свої особисті або родинні проблеми. А от щодо дієздатності більшості, то я дуже сумніваюся, бо вона створена під тиском Президента. Доки «НУ—НС» керуватимуть ззовні, нав'язуватимуть ті чи інші рішення, ми не можемо говорити про самостійність коаліції. До того ж вона — малочисленна, і сьогодні ми бачили, що під час голосування коаліція дійсно набирає 200 голосів. Це свідчить про те, що така хитка більшість проіснує недовго. Підсумовуючи, хочу сказати, що позачергові вибори практично не змінили ситуацію ані у Верховній Раді, ані в нашому суспільстві. На превеликий жаль, кошти, кинуті з державного бюджету, не виправдали надій передусім тих, хто штучно зробив політичну кризу в нашій державі».

Валерій Зубов (БЮТ): «Це засідання свідчить про те, що Верховна Рада буде ефективною, бо, якщо казати чисто по-людськи, всім обридло цей безладдя. Набридло і лівим, і правим. Я з багатьма народними депутатами говорив — і з Партії регіонів, і з Блоку Литвина: вони готові приступити до ефективної роботи. Те, що сьогодні Кисельов виступив з незрозумілою амбіційним настроєм, — це його особиста справа. Я думаю, що Партія регіонів розуміє: росте невдоволення і роздратованість народу тим, що ми не працюємо. Багато народних обранців усвідомлюють, що вони стають активними учасниками процесу дискредитації Верховної Ради в очах виборців. Політики розуміють, що результат виборів вже не змінити, а повторних виборів через рік не буде і тому треба працювати. Назбиралося чимало законів, на які чекають наші люди. На мій погляд, усі народні депутати мають заходити у сесійний зал із розумінням того, що від них багато чого залежить, а головне завдання — виконання обіцянок, даних виборцям.

Наш блок віддасть всі свої голоси за кандидатуру Голови Верховної Ради, висунуту «Нашою Україною— Народною самообороною».

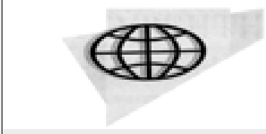
Оксана Білозір («НУ—НС»): «Нині у сесійній залі відбувається абсолютно нормальний процес, він цілком конструктивний. Всі проблемні питання, які виникають, обговорюються, узгоджуються. Я, в принципі, оптиміст за природою. І мені здається, що після того, як оберемо Голову Верховної Ради, все-таки парламент працюватиме конструктивно».

Дмитро Шанцев (Партія регіонів): «Не думаю, що Рада буде ефективною. Те, що сьогодні йде обговорення, — це одне, воно не стосується ані формування керівництва Верховної Ради, ані коаліції. На моє глибоке переконання, тільки ми перейдемо до персоналій — відразу почне давати збій та оголошена демократична коаліція. І ми одразу побачимо, що повної єдності там немає».

Василь Шпак (Блок Литвина): «Судячи з того, як розпочалося засідання, Верховна Рада, безперечно, ефективна. Щоправда, важко судити, яким буде продовження, бо ситуація непроста. Вибори Голови Верховної Ради є основою, яка закладається у відносинах між фракціями у Верховній Раді. І це вклад у майбутню роботу парламенту. Тому сьогодні важливо, які будуть домовленості, які прийнято рішення, але найголовніше — це пропозиції, які виноситимуть стосовно Голови ВР. А обговорення у робочому режимі комітетів і їхніх повноважень дало змогу прийняти абсолютно правильні зміни».

Надія СМІЯН.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Суперечності конкурентної глобалізації

***Відкриваю щойно подаровану керівником великого авторського колективу монографію «Глобальний конкурентний простір». Авторський колектив -знані фахівці своєї справи від академіків до магістрів. На титулі позначено — керівник авторського колективу і науковий редактор, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії наук України, заслужений діяч науки і техніки України Олег Білорус* (на знімку).**

Від себе додамо, О. Білорус — знаний вчений, дипломат (перший Посол України в Сполучених Штатах), народний депутат кількох скликань Верховної Ради України. Але у даному контексті нас цікавить одне-єдине — він визнаний фундатор і засновник Української наукової школи глобалістики.

Працюючи з О. Білорусом в академічній інституції НАН України понад півтора десятки років, не перестаю дивуватися багатогранності й працелюбності цього знаного вченого: щороку він та його однодумці збагачують нас все новими й новими творами — одноосібними й колективними. Маючи десятки попередніх видань з проблем глобалізації, починаю прискіпливо вишукувати повтори і текстові тотожності. Не виходить! Науковий керівник авторських колективів, обираючи чергову наукову проблему, щоразу змінює команду виконавців-фахівців з конкретної проблеми, що і дає змогу видати на суд громадськості новий, цілком оригінальний твір.

Рецензована монографія складається з Передмови та Післямови її наукового керівника та 14 нібито різнопланових розділів. Починаю вчитуватись-вмислюватись у зміст кожного розділу, намагаючись знайти, що їх єднає й споріднює. І знаходжу! Уся монографія пройнята єдиною і наскрізною ідеєю-проблемою — показати суперечливість й парадоксальність сучасного глобалізованого простору, конкурентного за своєю природою. В центрі уваги рецензованої книжки — проблема конкуренції і конкурентоспроможності країн—акторів складного й жорсткого глобалізованого світу. Пригадую перші праці О. Білоруса та його учнів-однодумців, які робили наголос на об'єктивності й невідворотності глобалізаційних процесів, що вже охопили світ і подібно до швидкісного потяга, набирають оберти, а завданням країн-народів є «вчепитися бодай за підніжку цього потяга». Йшли роки, глобалізаційні процеси поглиблювалися, акценти і наголоси змінювалися. Виявилося, що такі привабливі на перший погляд «дари» глобальної цивілізації можуть обернутися і обертаються зовсім непередбачуваними наслідками для країн-глобалізаторів і тих, кого глобалізують, іноді насильно.

До честі вчених, наукової школи, очолюваної О. Білорусом, вони ніколи не застигали на раз і назавжди проголошених наукових істин, а нові умови і реалії змушували корегувати «вічні істини» (яких, як відомо, не буває) і шукати відповіді на виклики часу.

У цьому сенсі найбільш новітнім і таким, що відбиває провідну ідею усієї книжки, є розділ II (автор О. Білорус) з постановкою суперечливих проблем-запитань: 1.1 Глобалізація — міф чи визначальна тенденція конкурентного розвитку постиндустріальної економіки? 1.2 Глобалізація — конкурентна інтеграція чи економічний імперіалізм? 1.3 Тотальний силовий глобалізм та імперативи сталого глобального розвитку: чи можливе розв'язання цієї дилеми?

Друга частина зазначеного розділу й подальші розділи співавторів монографії являють собою спробу дати відповіді на ці та інші вищою мірою суперечливі й парадоксальні виклики конкурентного за своєю природою глобалізованого простору.

Подальший надзвичайно насичений виклад суперечностей, соціально-економічних конфліктів і загроз, які несуть нарощувані глобалізаційні процеси, змушують по-новому поглянути на реалії сьогодення, а ще більше замислитися над проблемами зовсім недалекого майбуття. Зауважимо, книжка спонукає до роздумів і, далеко не завжди, оптимістичних.

Важко не погодитися з твердженням, що глобалізм — це нова всесвітня тотальна система світопорядку, базована на колосальних економічних і політичних інтересах держав-глобалізаторів, глобальних ТНК і глобальних міжнародних організацій, для яких цілий світ — це лише єдиний глобальний ринок і єдиний простір життєво важливих інтересів (стор.19 монографії).

Водночас деякі постановки, особливо в їхній незаперечній формі, змушують замислитися над їхньою невідворотністю: «Глобалізм — це не вічна, а перехідна транзитивна система..., Закон глобальної (тотальної) монополізації світової економіки і політики з боку наймогутніших держав, глобальних ТНК і глобальних міжнародних організацій (СОТ, МВФ, Світовий банк та ін.) з ключовим законом геополітичної економії глобалізму як нової суспільно-політичної системи».

Рецензована книжка не просто сповнена низкою парадоксальних тверджень, які є відбиттям самого нашого суперечливого й драматичного буття, а пройнята болем за долю людства, яке чимдалі стає менш спроможним приборкати джина, який вже виліз з глечика.

Тепер, як ніколи, стає зрозуміло, що такі новітні форми сучасного економічного імперіалізму, як тотальний силовий глобалізм і глобальна монопольна конкуренція, небачено форсують неминучість світової катастрофи. Світова господарська діяльність та інші різновиди антропогенного впливу людства на біосферу ще у другій половині XX століття досягли такого критичного ступеня, за якого неминуче йде апокаліптична катастрофа людської цивілізації.

І автори монографії задаються запитанням: «Чи зрозуміє людство і його лідери, що настав крайній момент стратегічного повороту в розвитку глобальної людської цивілізації, зміни світогляду, світобачення і світопорядку?». І відповідають: «Трагедія сучасної світової спільноти полягає в тому, що цей висновок через засліплення економічними інтересами ще не можуть сприйняти ані багаті, ані бідні країни». Не хочуть цю істину сприймати ні країни «золотого мільярда», яким є що втрачати, ні країни, що розвиваються, які прагнуть принаймні наблизитися за рівнем розвитку до передових країн за показниками виробництва і споживання.

Уся рецензована праця великого колективу вчених сповнена, можна сказати переповнена, надзвичайно цікавою і потрібною інформацією: і про принципово іншу модель світу — енергетичну (В. Горшков, Росія), і про трискладову модель світу: Біосфера, Людство в цілому, конкретна країна, і про систему глобального менеджменту й маркетингу. Кожна з пропонованих моделей і систем, або усі вони, разом узяті, мають право на існування, оскільки спрямовані на збереження цивілізації в Ноосфері (В. Вернадський).

Авторові цих рядків, як давньому прихильнику ідей соціально орієнтованої державнорегульованої ринкової економіки, найближчою видається у Передмові взаємодія трьох глобальних сфер людської діяльності — екологічної, соціальної та економічної. З позицій імперативів виживання роду людського можна погодитися навіть з пріоритетністю — екологія первинна, соціологія — вторинна, а економіка — третинна. Остання має бути обмеженою, економною і гуманною, а не лише ринковою (Глобальна конференція ООН, Ріо-де-Жанейро, 1992 р.). Такий підхід змушує переглянути деякі «незаперечні постулати» на кшталт «необмежене економічне зростання — прогрес», а «головний імператив конкуренції швидше, більше, прибутковіше — незаперечне благо».

Насамкінець хочу привітати авторський колектив та його наукового керівника конче потрібної наукової праці й висловити сподівання, що вони достукаються до розуму і серця землян.

Володимир ЄРЕМЕНКО,
доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України.

Відкритий лист депутатів фракції «Блоку Литвина» до Президента України

про необхідність якісних змін у державній політиці стосовно вирішення проблем українських трудових мігрантів за кордоном

Вельмишановний пане Президенте!

Звернутися до вас з цим відкритим листом нас змусила надзвичайно тривожна ситуація, що склалася з нашими співвітчизниками, які працюють за межами України. Щороку мільйони українців у пошуках кращої долі залишають батьківщину, кидають власні домівки, сім'ї, дітей для того, аби знайти роботу і здобути кошти, необхідні для елементарного виживання. На превеликий жаль, країна нездатна забезпечити цих людей роботою вдома, поруч із рідною оселею, на власній землі. Звичайно, такий стан справ склався не сьогодні, і навіть не вчора, і на цю тему багато сказано державними мужами. Але віз і дотепер залишається на тому самому місці. Так, лише за офіційними даними Міністерства закордонних справ України, на заробітках у Польщі перебуває майже 300 тисяч українців-нелегалів, в Італії — від 200 до 500 тисяч, в Чехії — 200 тисяч, у Португалії — 180 тисяч, в Іспанії —100 тисяч, в Туреччині — 35 тисяч. Загалом, за оцінками МЗС, нелегально працюють за кордоном понад 2 мільйони українців, а за даними Всесвітнього форуму українців ця цифра сягає 7 мільйонів, що становить приблизно десяту частину всіх трудових мігрантів у світі. Погодьтеся, це вражає.

Шановний Вікторе Андрійовичу!

Жахливість ситуації полягає в тому, що мільйони наших з вами співвітчизників — громадян України — за кордоном часто стають «людьми другого сорту». Вони не мають належного правового захисту, жодних соціальних гарантій, медичного страхування, пенсійного забезпечення, часто зазнають знущань з боку роботодавців і правоохоронних органів країн перебування. При цьому українські громадяни здебільшого залишаються без захисту і уваги української держави. Це є серйозним викликом для всіх нас.

Не може не викликати глибокої тривоги, що на проблемах української трудової міграції буйно розквітнув криміналітет. Потужні транснаціональні кримінальні мережі давно наживаються на нелегальному перевезенні українських громадян через кордон та їхньому нелегальному працевлаштуванні, работоргівлі, примусовій проституції тощо. Прикро констатувати, що злочинні групи переважно діють ефективніше за українські державні структури.

Ще одна велика прикрість полягає в тому, що за кордон виїжджає трудова та інтелектуальна еліта країни, без перебільшення, «золотий фонд» нашої Батьківщини. Все це відбувається в той час, коли в країні панує демографічна криза, коли Україна є одним із «лідерів» сучасного світу за темпами скорочення населення, а по суті — за темпами вимирання. І це в той час, коли Україна все більше відчуває дефіцит працездатного населення, що ставить під великий сумнів не лише економічний розвиток країни, а існування України як держави взагалі! Зазначені проблеми, безперечно, є прямою загрозою національній безпеці України, і саме тому ми звертаємось до вас, як до глави держави. Ми переконані, що сьогодні Україна повинна повернутись обличчям до своїх синів і дочок і не дати їм остаточно перетворитись на пасинків.

І тому:

Першою проблемою, на наше глибоке переконання, на яку має звернути увагу держава, є проблема повернення співвітчизників із «закордонної панщини», на яку їх прирекла батьківщина, що не забезпечила цим людям можливість прогодувати себе і свої родини вдома. Сьогодні, можливо, відплив громадян за кордон зменшується, але надзвичайно тривожним є той факт, що ті, хто залишили рідні домівки в пошуках кращої долі, не поспішають повертатись. Обов'язок держави — дати сигнал цим людям, створити сприятливі умови для повернення і облаштування на батьківщині.

Жодна цивілізована країна в світі не може дозволити собі спокійно дивитись, як величезна кількість її громадян (за деякими оцінками — майже одна шоста населення) поневіряється на чужині, і нічого не робити ані для їхнього повернення, ані для того, щоб вони відчували себе захищеними і пишалися своєю країною.

Другою виключно важливою є проблема захисту українських трудових мігрантів. Свого часу США створили такі умови для своїх громадян за кордоном, що майже в будь-якій точці світу американці відчували постійну присутність своєї країни і власну захищеність. Китай взагалі захищає всіх, хто має китайське походження, незалежно від того, де вони мешкають і громадянами якої країни є.

Сьогодні вкрай необхідно посилити роботу українських консульств, а також створити належні правові умови для праці та існування наших громадян, особливо в країнах, де працює велика кількість українців, це насамперед: Росія, Польща, Італія, Португалія, Німеччина.

І **третьою проблемою,** не такою масштабною, як попередні, але водночас принциповою і життєво важливою для українців за кордоном і держави, є питання грошових переказів. У 2006 році українські трудові мігранти легально переказали на батьківщину 8,4 млрд. доларів, що становить 8% від національного ВВП і удвічі перевищує прямі іноземні інвестиції в нашу економіку. Реальні ж обсяги переказаних коштів деякими експертами оцінюються в 21—27 млрд. доларів, що становить вже чверть ВВП. Фактично наші громадяни, що працюють за кордоном, стали головними інвесторами української економіки і перекрили проблеми держави з від'ємним зовнішньоторговим сальдо та нестачею валютних коштів на фінансовому ринку.

З огляду на це не може не викликати обурення той факт, що, важко працюючи, наші співвітчизники втрачають значний відсоток коштів на переказах додому, сплачуючи, по суті, «оброк» фінансовим структурам, які зловживають своїм фактично монопольним становищем на ринку. Відтак це питання слід розглядати не просто як приватну проблему наших громадян, які працюють за кордоном, а як ще одне питання національної безпеки.

Розглядаючи тему українських трудових мігрантів за кордоном як одну з центральних в контексті соціально-гуманітарного розвитку і національної безпеки країни, фракція «Блоку Литвина» виступає за невідкладний перегляд державної політики у цій сфері та термінове вирішення комплексу питань, спрямованих на розв'язання проблем українських громадян за кордоном. Засуджуючи кон'юнктурне використання цієї теми та, власне, й самих мігрантів у політичних цілях, ми наголошуємо на необхідності системно розглянути і терміново почати вирішувати цю болючу для мільйонів наших співвітчизників проблему на високому державному рівні. Для цього ми пропонуємо вам як гаранту додержання прав та свобод громадян:

1. Дати доручення РНБО, МЗС, СБУ та іншим державним органам:

а) провести ретельний аналіз ситуації, що склалася в цій сфері, та здійснити термінові заходи для її виправлення;

б) вжити необхідних заходів, спрямованих на спрощення умов грошових переказів українських трудових мігрантів, демонополізації цього ринку та недопущення реалізації кримінальних схем, пов'язаних з нелегальним переказом грошей.

2. Створити спеціальну міжвідомчу державну комісію (орган при РНБО) з вирішення проблем українських трудових мігрантів за кордоном.

3. Ініціювати розробку Національної комплексної програми із сприяння поверненню українських трудових мігрантів та усунення причин трудової міграції, до роботи над якою залучити представників відповідних міністерств, відомств та інших органів державної влади, органів самоврядування, наукових установ, неурядових громадських організацій.

З повагою,
фракція «Блок Литвина» у Верховній Раді України.

НОВИНИ

СЕРЕДА, 5 ГРУДНЯ 2007 ■ № 226 (4226)

У Керченській протоці виявили нові нафтові плями довжиною до 4 км та шириною до 50 м у районі затоплення носової частини танкера «Волгонефть-139» *(УНІАН)*

Міністр транспорту та зв'язку Микола РУДЬКОВСЬКИЙ пропонує продавати квитки на додатково введені потяги на період Новорічних і Різдвяних свят за пред'явленням паспорта або іншого документа, що засвідчує особу. Так можна уникнути дефіциту квитків у напрямках карпатських курортів, а також Криму, вважає він *(«Українські новини»)*

■ У НОМЕР

Система опалення збереже книги

Хмельниччина. Центральна міська читальня Кам'янця-Подільського ввійшла в новий опалювальний сезон з автономною системою обігріву. Мережу прокладено за рахунок місцевого бюджету. Відтепер до триповерхового будинку бібліотеки, яка завше була живим осередком культури, тягнеться ще більше відвідувачів. Буде затишно та тепло і читачам, і працівникам, і книги в нормальних умовах збережуться краще.

А на поповнення книжкового фонду цьогоріч міська рада виділила 35 тисяч гривень.

Віра ШПИЛЬОВА.

■ ФОТОФАКТ

Більше ста військовослужбовців склали військову присягу на вірність українському народу на плацу Донецького спеціального моторизованого полку міліції внутрішніх військ МВС України.

Фото Дмитра ЛЮБЧЕНКА.

За храм — орден Іллі Муромця

Вінниччина. Освячено новозбудований храм у селі Куна Гайсинського району. Споруджували його протягом трьох років методом народної будови. Разом з місцевими жителями пожертви на будівництво церкви робили земляки, які нині мешкають у різних містах держави. Одного з них, київського підприємця Анатолія Присяжнюка, Митрополит Київський і всієї України Володимир Православний, який освячував храм, нагородив орденом преподобного Іллі Муромця першого ступеня.

Загалом на Вінниччині за роки незалежності зведено більше ста нових культових споруд.

Віктор СКРИПНИК.

Зменшення енергоємності заощадило десятки тисяч гривень

Крим. На Керченському стрілочному заводі в розпалі технічне переозброєння. Робітники й інженерно-технічні працівники освоюють нові види стрілочних переводів для вітчизняного й закордонного ринків, прогресивні технології, удосконалюють існуючі. Насамперед заходилися впроваджувати новітню технологію обробки деталей й приступили до модернізації устаткування, зниження енергоємності продукції. Лише цього року зуміли зменшити витрати паливно-енергетичних ресурсів на 70 тис. грн. Це завдяки реконструкції конденсаторних установок, газифікації заводу, заміні компресорів з водяним охолодженням на компресори з повітряними охолоджувачами. Очікують на чималий ефект від реконструкції станції зворотного водопостачання, переведення кабельних і повітряних ліній «Південного кільця» на напругу 10 кВ. Науково-технічний прогрес, до якого долучилося 1037 заводчан, сприяє зростанню продуктивності праці. Тож до нового року підприємство планує виробити й реалізувати продукції для залізничників на 171 млн. грн., а для інших замовників — на 13,5 мільйона гривень.

Віктор ХОМЕНКО.

Коростенський хакер сидітиме за гратами

Житомирська область. Порушника закону, дії якого підпадають під статтю Кримінального кодексу, що передбачає відповідальність за незаконне втручання в роботу комп'ютерних мереж, виявили працівники УСБУ Житомирщини. Ставши абонентом місцевого Інтернет-провайдера, він використав свої знання для незаконного доступу до системи управління рахунками цієї компанії. Робив це, щоб переховувати гроші, сплачені іншими абонентами, на свій рахунок і рахунки своїх друзів. Покарання залежатиме від суми збитків провайдера.

Олексій КАВУН.

Позбутися наркозалежності можна, лише змінивши себе

До столичного реабілітаційного центру для батьків наркозалежних мами, тата, близькі тих, хто пристрастився до наркотиків, приходять чотири рази на тиждень вечорами. Приходять анонімно, щоб розповісти про своє лихо і навчитися жити з цією проблемою. Більше, по суті, йти нема куди. На жаль, в Україні серйозної якісної державної безплатної допомоги наркозалежним і їхнім родинам немає. Є або комерційні, або духовні центри...

— Я була успішним бізнесменом, мала сім'ю, дітей. Здавалося, ніщо не загрожує стабільності та щастю. Але у моїй родині виникли аналогічні проблеми. Я взялася їх вирішувати. Впоралася. І вирішила допомогти іншим. Майже десять років цим займаюся, — розповідає директор реабілітаційного центру для батьків і родичів наркозалежних Юлія Яшина. — У багатьох депутатів і бізнесменів діти — наркомани. Раніше я думала, що наркоманами стають тільки люди, які пустилися берега. Проте наркоманія може зачепити кожного.

За словами Юлії Сергіївни, в наявних реабілітаційних центрах для наркозалежних знімають «ломку», лікують абстинентний синдром, якщо говорити по-науковому. Здебільшого, це платна послуга. Хоча в київській клініці «Соціотерапія» цю процедуру проводять безплатно. Але й після зняття «ломки» з людьми треба працювати, стверджує Яшина. Крім «батьківського», вона очолює ще два центри реабілітації для наркозалежних. Послуги тут абсолютно безкоштовні. У центрах застосовується мінесотська методика, за якою одужували Роббі Вільямс і Барбара Буш.

— Це поетапна реабілітація. Починаючи з того, що клієнт повинен визнати своє безсилля і неспроможність самостійно вирішити свої проблеми, передоручити їх силі більш могутній, як він її розуміє (лікар, психолог, Бог). Потім жорстко проаналізувати свою поведінку і характер, — пояснює співрозмовниця. — Вирішити проблему можна, лише змінивши себе.

А батьків Юлія Яшина вчить **(на знімку)** правильно сприймати проблему наркозалежних дітей. І головне — перестати хотіти одужати за них.

Зараз Юлія Яшина шукає гроші на створення великого державного безплатного центру реабілітації наркозалежних. Каже, впливові люди на словах не проти, але надто зайняті політикою...

Назустріч пішла київська міськдержадміністрація, пообіцявши віддати під цей центр будинок на території психоневрологічної лікарні ім. Павлова. Юлія Сергіївна чекає, коли Володимир Загородній, котрий є куратором з питань медицини, підпише відповідні документи.

Ольга ВІТЕР.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Соляркою заливає і море, і сушу

(Початок на 1-й стор.).

Щоб не допустити поширення плями дизпалива, працівники порту встановили 250 метрів загороджень. Нині збільшення плями не зафіксовано. Крім того, триває операція з його локалізації. Державною екологічною інспекцією північно-західного регіону Чорного моря проводиться розслідування інциденту.

На жаль, це не перша аварія «за участю» нафтопродуктів у Миколаївській області. Днями майже п'ять тонн дизельного палива вилилося на дорогу в результаті ДТП. На 235-му км автотраси Олександрівка—Кіровоград—Миколаїв водій автомобіля «Opel Kadet», рухаючись з боку Кіровограда в напрямку Миколаєва, не виконав вимоги дорожнього знака «Проїзд без зупинки заборонено», виїхав на перехрестя і зіштовхнувся з вантажівкою, яка перевозила дизпаливо, рухаючись головною дорогою. У результаті ДТП водій і пасажир автомобіля «Opel Kadet» дістали тілесні ушкодження. Вантажівка перевернулася, з цистерни вилилося дизельне паливо. Наслідки аварії було ліквідовано підрозділами МНС.

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Луганські прикордонники накрили базу контрабандистів

Вона розташувалася на території механізованого складу у селі Огульчанську Краснодонського району. Отримавши інформацію про те, що на базі відбуваються підозрілі операції, оперативно-пошукова група прикордонного поста «Сєвєро-Гундарівський» виїхала на місце.

На складі було виявлено близько 200 тюків з одягом та взуттям турецького виробництва. Поряд стояли транспортні засоби, готові переправити товар далі. За попередніми даними, власником приміщення є місцевий житель, однак свій об'єкт він здав у оренду одному краснодонському підприємцю. Відповідати перед судом доведеться обом.

Алла АНТІПОВА.

На фестивалі «Калинові острови» підбито підсумки

Фото автора.

У Черкасах фінішував XII Всеукраїнський телерадіофестиваль «Калинові острови». У змаганні взяли участь автори 97 телевізійних та 29 радійних програм з усіх областей.

Гран-прі виборола Людмила Натикач з Житомирської держтелерадіокомпанії за передачу «Червоними та чорними нитками» (оператор Олександр Гордієнко) та Анастасія Пеценюк з Волинської ОДТРК за радіонарис «Мріє, не зрадь!». Кращим журналістом фестивалю визнано Оксану Данильченко з Вінницької ОДТРК. Лауреатами «Калинових островів» стали переможці у 12 номінаціях. Спеціальний приз у додатковій номінації «Україна — морська держава» одержала творча група у складі черкаського журналіста Олександра Іващенка та київського письменника Антона Щегельського за радіопрограму «Морський міст «Україна — Туреччина».

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: гостинний господар фестивалю, генеральний директор Черкаської державної телерадіокомпанії Михайло Каліченко **(в центрі)**, ознайомив учасників з туристичним маршрутом Шевченкового краю.

Інвалідам вручили «Таврії»

Ключі від тридцяти нових автівок отримали днями інваліди, ветерани війни та праці Дніпропетровщини.

— Нинішнього року ми вручили 454 автомобілі й до кінця року плануємо роздати ще 60 легковиків, — зазначив у виступі перед ветеранами голова обласної ради Юрій Вілкул. — У черзі на забезпечення спецавтотранспортом ще перебуває понад чотири тисячі інвалідів.

Михайло СКОРИК.

Дніпропетровська область.

За обхід тендерів — штраф

Контрольно-ревізійне управління в Івано-Франківській області у третьому кварталі цього року під час перевірки процедур закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти виявило 20 випадків порушень чинного законодавства на суму 11,6 млн. грн. Причому більша частина їх припадає на підприємства та господарські товариства, в яких держава або комунальна частка акцій перевищує 50%. І справа не в помилках під час проведення тендерів, а у відсутності їх як таких. Особливо цим грішать лісові господарства. Наприклад, у відокремлених структурних підрозділах ДП «Івано-Франківський ліспромкомбінат» без проведення тендерів закупили товарів на 270 тис. грн. Аналогічні порушення зафіксовані ще на восьми підприємствах у галузі лісового та мисливського господарства на суму 4 млн. 624 тис. грн. Зігнорували тендери і у Долинському виробничому управлінні водопровідного каналізаційного господарства під час придбання товарів на 120 тис. грн.

За виявленими фактами на керівників чи голів тендерних комітетів підприємств складено протоколи про адміністративні правопорушення. Наразі суди області уже винесли 19 постанов про накладення адміністративних стягнень на них у вигляді штрафів від 510 до 2550 грн.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Місто матиме свою стратегію

По допомогу у справі припинення хаотичного ведення економіки і підприємництва та вироблення перспективного плану розвитку обласного центру звернувся хмельницький міський голова Сергій Мельник до агентства США з міжнародного розвитку «Економічний розвиток міст». У рамках пілотного проекту фахівці агентства визначать пріоритетні напрями розвитку міста, стратегічні та оперативні цілі тощо. Роботу розпочав експертний комітет у складі представників громадських організацій, підприємців і фахівців міськради.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

■ ФОТОФАКТ

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

У Львові проходять тренінги, на яких відроджують традиції виготовлення великих зірок, без яких не може відбутися традиційне різдвяне дійство — вертеп.

Розроблено програму розвитку Полтавщини на 2008 рік

Представники обласного управління економіки спільно з колегами з міст і районів Полтавщини, галузевими управліннями облдержадміністрації обговорили в облдержадміністрації проект програми соціально-економічного розвитку області на наступний рік.

Валентина Поліщук, начальник головного управління економіки облдержадміністрації, повідомила, що коли готували програму, враховували світові тенденції. Зокрема, те, що нині попит на нафту більший, ніж її видобуток. Також узяли до уваги і стабільний розвиток області останніми роками та значний обсяг інвестицій в основний капітал. Головний оціночний показник економіки — валова додана вартість — зросте у 2008 році на 7,2 відсотка і сягне 15,8 мільярда гривень.

Визначальними у структурі промислового виробництва залишаться видобування енергетичних матеріалів та виробництво нафтопродуктів, машинобудування, харчова промисловість та перероблення сільгосппродуктів.

Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

■ СПОРТ

Стурбованість Блохіна

Футбол. Тренер збірної України Олег Блохін, виступаючи перед журналістами в Івано-Франківську, не виключив, що фінальна частина чемпіонату Європи з футболу 2012 року в Україні може не відбутися.

«Усе ще під великим сумнівом, — сказав пан Блохін. — Чому? Якщо не знесуть (торговельний комплекс) «Троїцький», що будується перед НСК «Олімпійський», то, може, і не буде Євро-2012».

На думку Блохіна, «замість стадіону, швидше за все, якщо не буде Євро-2012, зроблять який-небудь бізнес-центр». «Площа там велика, — зазначив він. — Якщо не вирішиться це питання, то, либонь, і стадіону не буде. Я не розумію, як можна знести «Олімпійський», котрий був іще за Хрущова. Це — національна гордість. Є пам'ятки стародавності і є історія України. «Олімпійський» — це історія України».

Блохін вважає: якщо і далі так буде, що «Президент говорить, і уряд говорить, і міський голова (Києва) говорить, і усі ці проблеми не вирішуються, то, гадаю, ми залишимося без Євро-2012. Реально, що на вісімдесят відсотків ми його не проведемо».

Як уже повідомлялося, 22 листопада президент Федерації футболу України Григорій Суркіс заявив, що особисто готовий стати учасником футбольного Майдану, котрий може виникнути з ініціативи футбольної громадськості проти будівництва торгово-розважального комплексу перед НСК «Олімпійський».

Вдалий візит

Юнацька збірна України з футболу, складена з гравців 1991 року народження, повернулася з Італії, де провела два поєдинки проти місцевих однолітків. Завершивши нульовою нічиєю перший матч, підопічні Анатолія Бузника з другої спроби завдали господарям поразки — 2:1.

Прощання з олімпійською мрією

Гандбол. Франція. Чемпіонат світу серед жінок. **Україна—Південна Корея. 25:26 (13:15).** Програвши другий матч поспіль, наші гандболістки припинили боротьбу за омріяне місце у перший вісімці, яке давало право брати участь у додатковому кваліфікаційному турнірі до Олімпіади-2008.

■ ФОТОФАКТ

У Молодіжному парку Харкова освячено хрест, установлений на місці майбутньої каплиці святого Євгенія (канонізованого воїна-«афганця» у пам'ять про всіх загиблих у локальних конфліктах.

Фото В'ячеслава МАДІЄВСЬКОГО (Укрінформ).

З граблями та пістолетами на інспекторів обленерго

На Буковині побито інспекторів районних енергетичних мереж (РЕМ). Сталося це у Поляні Глибоцького району, де рейдова бригада проводила заміри споживання електроенергії у побутовому секторі. При перевірці житлового будинку абонента В. Тарiцану було виявлено безоблікове використання електроенергії. Коли перевіряючі знайшли кабель, яким здійснювався її несанкціонований відбір, трапилося несподіване: господар будинку та його родичі накинулися на членів рейдової групи з граблями. Інспектори викликали міліцію. Але ще до приїзду правоохоронців до місця події прибув автомобіль із невідомими особами, озброєними пістолетами. Наставивши зброю, вони затягнули інспекторів до сараю, де їх жорстоко побили. Нині двоє членів рейдової бригади перебувають у Глибоцькій районній лікарні зі струсом мозку, закритими черепно-мозковими та іншими травмами.

Сергій СУЛИМА.

Споживач завжди має рацію

«Одеське обласне головне управління із захисту прав споживачів за 15 років розглянуло 15 тисяч звернень, скарг і заяв громадян», — розповів його начальник Леонід Тягай.

Сьогодні одесити знають, що в управлінні із захисту прав споживачів вони завжди знайдуть підтримку, юридичну допомогу, одержать консультацію. Динаміка звернень одеситів за 15 років істотно змінилася. Якщо раніше левову частку скарг становили скарги на якість продовольчих товарів, обрахування та обважения, то тепер людей хвилюють низька якість наданих житлово-комунальних послуг, ремонт складної побутової техніки. У загальному потоці таких скарг звернення споживачів становлять 30 відсотків.

— Змінився і споживчий ринок, — каже Леонід Тягай. — Знизився, зокрема, показник забракованої з тих чи тих показників продукції — з 65 до 20 відсотків. Якість забракованої продукції також змінилася — раніше з міркувань безпеки неякісну продукцію в основному бракували, сьогодні її бракують за іншими ознаками: неправильне маркування, відсутність інформації про товар.

За 15 років було забраковано або заборонено до реалізації продукції на загальну суму 45 мільйонів гривень, або 35 відсотків від загальної кількості перевірених товарів.

Особливу увагу управління із захисту прав споживачів звертає на якість продовольчих товарів. Як повідомила на прес-конференції заступник начальника цього управління Галина Кохан, під час перевірки молочної продукції 25 відсотків відібраних проб було забраковано й знято з реалізації. У багатьох зразках, відібраних для експертизи, було виявлено небезпечні для людей мікроорганізми і компоненти. Основною проблемою є визначення етапу, на якому мало місце зараження продукції.

За десять місяців нинішнього року управління із захисту прав споживачів розглянуло 1 тисячу 600 звернень одеситів. І жодне з них не залишилося без ретельного розгляду та оперативного вжиття заходів.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

■ СВІТ КОРОТКО

США

Тисячі американців без світла і зв'язку

Ураганні вітри і зливи, що лютують на північно-західному узбережжі США, залишили без електрики і зв'язку кілька десятків тисяч будинків, є жертви і потерпілі, **повідомляє агентство «Ассошіейтед Пресс»**. Зокрема, від стихії найбільше постраждали штати Орегон і Вашингтон. Управління постачання електроенергії і комунального обслуговування Орегону повідомило, що в штаті без електрики залишилося близько 40 тисяч будинків. За їхніми словами, на відновлення електропостачання потрібен значний час, оскільки вітром повалена велика кількість 30-метрових стовпів ЛЕП.

ІТАЛІЯ

Нічні сторожі вимагають зарплату

У Римі близько 250 співробітників служби нічної охорони столичних установ, що протестують проти невиплати зарплати і затримки в продовженні робочих контрактів, учора намагалися проникнути в будинок нижньої палати парламенту країни. Поліцейські намагалися зупинити демонстрантів. За останніми даними італійських інформагентств, охоронці відступили від входу в палацо Монтечіторіо. Один із представників служби пояснив журналістам, які прибули на місце події, що служба нічної охорони була «покинута урядом». «Зараз охоронці одержують лише 60 відсотків від належної їм зарплати», — сказав він. Після спроби маніфестантів проникнути до палаццо їм пообіцяли, що їхня делегація буде прийнята в нижній палаті парламенту.

БІЛОРУСЬ

Лукашенко зібрався в гості до Чавеса

Найближчими днями відбудеться перший офіційний візит президента Білорусі до Венесуели, повідомив глава білоруської держави Олександр Лукашенко. «Треба сказати, що візит цей особливий, — поінформував білоруський лідер. — В його ході ми фактично почнемо добувати нафту у Венесуелі».

АФГАНІСТАН

Постраждали від терориста

Терорист-смертник у Кабулі підірвав замінований автомобіль поруч із колоною військових, поранено 22 мирних мешканця, **повідомляє агентство «Ассошіейтед Пресс»**. За даними місцевої поліції, вибух прогримів біля кабульського аеропорту. У результаті поранено десять пасажирів міні-автобуса, що їхав неподалік, а також 12 перехожих. Жертв серед військовослужбовців немає. Раніше повідомлялося, що у вівторок у Кабулі очікується зустріч міністра оборони США Роберта Гейтса з президентом Афганістану Хамідом Карзаєм. Але Гейтс прибув на день раніше, в понеділок, з неоголошеним візитом, щоб оцінити результати боротьби з тероризмом у країні.

■ ТЕМА

«Може, мої думки ви не надрукуєте...»

Рубрика «Тема» передбачає коментарі на актуальні політичні, економічні, соціальні чи громадські події, які щойно сталися. Щоразу вони викликають відгуки читачів — не лише очікувані, а й несподівані. Буває, в коментарі йдеться про, як кажуть, проблеми «чистої політики», а наші передплатники так «прив'язують» її до повсякденного життя, що й на думку не спало б представникам партії, котрі її створили.

До недавнього часу наші читачі палко реагували майже на всі політичні чи суспільні повороти. Нині, як написав до редакції киянин Сергій Іванченко, «реагувати на діяльність наших політиків немає сенсу: вони повторюються, влаштовуючи таку само гризню в парламенті, як і 2006 року. Зрозуміло лише, що вони торгуються виключно заради власних інтересів, про які можемо тільки здогадуватися. А також, що вони поняття не мають, що там — за вікнами їхніх дорогих авто, парканами маєтків чи броньованими дверима квартир з охороною. Інакше б не оперували сумами, приміром, підкупів, які становлять мільйони доларів».

У матеріалі «Замість поминок — шоу» (Голос України», 23.11. 07) ішлося про помпезне вшанування жертв голодомору. Я звернула увагу, що похилого віку селяни, котрі спілкувалися з Президентом у Попільні на Житомирщині, не мають зубів. Заувага була дотичною, але саме вона викликала болісний інтерес у читачів. Чи не найтиповіший у низці відгуків — лист учительки-пенсіонерки Алли Павлівни Гринюк із села Бабчинців на Вінниччині. Пропонуємо його читачам.

«Шановна редакціє, може, мої думки не надрукуєте, але хочу ними поділитися. У діяльності нашого Президента свобода слова — чи не найбільше досягнення, хоча жити простій людині від цього не легше, бо пишіть не пишіть, а влада на це не реагує. Приклад з особистого життя: мій покійний чоловік був строгий — того не роби, цього не можна. Він раптово помер, я залишилась сама і ніби маю свободу. Але мені так важко, що краще б не було цієї моєї «свободи». Так і в нашій країні: було б життя нормальне, люди мали б роботу, гідну зарплату й пенсію, то хто б заперечував проти незалежності?

Авторка «Теми» звернула увагу на те, що пенсіонери не мають грошей, щоб вставити зуби, а за радянської влади, хоч би як її лаяли нині, їм вставляли зуби безплатно або за символічну ціну. А за нинішнього капіталізму за це беруть величезні гроші. Я не виправдовую сталінський режим, засуджую все негативне, що було в тому житті, але душа протестує, коли, показуючи жорстоке минуле, нинішня влада не намагається робити добро, обдурює людей на виборах.

Під час ушанування жертв голодомору Президент з сім'єю запалювали свічки. Його діти в дорогому вбранні, дружина в золоті, а тисячі інших дітей мешкають у тепломережах. Коли я таке бачу, то думаю: "Краще б його «любі друзі» й сам він бодай третину від своїх мільйонів пожертвували на бездомних малих українців, опіку бідних, краще дбали про всіх людей, як у Білорусі Лукашенко, то не було б у нашій державі такого повзучого голодомору, як тепер».

Хто кине в цю жінку каменем за те, що вона згадала президента сусідньої країни всупереч тому, що чимало наших нових демократів вважають його диктатором? А про кого з наших можновладців так кажуть в Україні? Запрошуємо до розмови.

Валентина ПИСАНСЬКА.

Чи стане наступного року земля реальним ринковим товаром

Міркування, що виникають з огляду на ситуацію в Україні

Найуживаніше в 2007 році слово «вибори» поступово відходить з теле- та радіоефіру, газетних сторінок у тінь. Натомість популярність набуває слово «земля», і пов'язано це не з чим іншим, як із закінченням терміну мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення, який Верховною Радою України V скликання було подовжено до 1 січня 2008 року.

Якою буде доля української землі, чи стане вона товаром, а якщо так, то якою буде її ціна? Дати відповідь на ці непрості питання, що непокоять сьогодні людей, повинна Верховна Рада України VI скликання.

У попередньому складі парламенту я працював у Комітеті з питань правової політики, досить часто зустрічався зі своїми виборцями у Фастівському та Макарівському районах, що на Київщині, бачив, які проблеми їм доводиться долати — від отримання документів на землю до реалізації свого права власності. Не завжди міг відповісти на резонні з їхнього боку запитання: що відбувається в парламенті? Чому за 16 років незалежної України народні обранці не змогли створити нормальних законів для вирішення земельних питань? Дуже часто доводилося чути і звинувачення: мовляв, самі зацікавлені в земельних махінаціях, тож навіщо виписувати закони, які б працювали, в першу чергу, на людину? І тоді бракувало слів, щоб пояснити дядькові Івану зі Скригалівки чи тітці Катерині з Мар'янівки, чому й справді у великій державі з майже 50-мільйонним населенням відсутні закони про вільний та прозорий ринок землі.

Сподіваються, що хоч силу-здоров'я земля забрала, та, може, копійчиною віддячить. Дехто вже не дочекався, відійшовши за межу вічності, дехто втомився від паперової тяганини в процесі отримання державного акту на землю, а в декого просто немає коштів заплатити за цінний для нього документ. Зважу на те, що ще більше 6 млн. громадян в Україні не реалізували свого права на земельний акт.

Отож сільському люду, за великим рахунком, не так уже й цікаві перипетії навколо земельних питань — вони втомилися чекати. А ще зневірилися у владі будь-якого рівня. Бо стоять німими свідками державного безладдя в їхніх селах корівники-свинарники без даху, вікон та дверей, зведені ще в радянські часи, іржавіє під снігом-дощем безхолісна техніка, лякають пусткою покинуті оселі... Таке враження, що Велика Вітчизняна війна не 62 роки тому закінчилася, а щойно. Після побаченого хіба дивуватимешся тому, що протягом останніх шести років майже в 4 тисячах українських сіл (а це більше 12 відсотків від загальної їх кількості) не народилося жодної дитини? Хіба ж захоче з такою відвертою безнадією пов'язувати своє майбутнє молодь?

Втім, на сумну тему про занепад українського села писано-переписано. Недаремно, коментуючи програму нашої політичної сили — БЮТ — "Український прорив", її лідер Ю. В. Тимошенко заявила: «Доки не поставимо аграрний комплекс на ноги, не зможемо рухатися вперед». Усвідомлення необхідності зосередження спільних зусиль і спеціалістів-аграріїв, і юристів, і політиків на справжньому, а не на словах, відродженні села спонукає мене продовжувати справу, розпочату під час депутатської діяльності у Верховній Раді минулого скликання. Як один з авторів законопроектів, спрямованих на реалізацію земельної реформи, вважаю своїм пріоритетом і обов'язком ретельну роботу над створенням досконалого земельного законодавства.

Прийшов час, коли всі розуміють, що треба якнайшвидше законодавчо врегулювати цілий блок земельних проблем. Насамперед можливості купівлі-продажу землі, бо, як пророкують під час зустрічей наші виборці із села, «доки приймете ті закони, вже й продавати буде нічого».

Справді, не надто обізнані в юридичних тонкощах селяни, не дочекавшись зняття мораторію на продаж землі та відкриття офіційного доступу до ринкових операцій з нею, вже давно продають її. Щоправда, задешево. А в декого землю буквально захоплюють шляхом обману. Під час особистого прийому до мене звернулося декілька селян з Фастівщини та Макарівщини з проханням повернути землю, забрану в них саме таким чином. На жаль, такі факти на Київщині непоодинокі. На мою думку, обов'язком народних депутатів нового скликання є захистити селян, допомогти запобігти помилкам у праві розпорядитися своєю землею.

Дехто сьогодні вважає, що з 1 січня наступного року ринок землі буде розблоковано. Людям треба сказати правду: це — не так. Перш ніж ввести ринок землі в Україні, треба законодавчо вирішити досить серйозні проблеми. Їх декілька, і перша з них — це відсутність земельного кадастру. По суті, кадастрові земельні дані доведеться принципово відновлювати, адже скільки вже маємо фактів того, що існуюча раніше документальна база в одних кудись зникла, а в декого навіть спалена. Як це різнить нас від практики, що існує в більшості країн світу, де функціонують земельні кадастри з досконалими характеристиками земель у всій державі! Без усіляких зволікань можна отримати в електронному вигляді дані про землю в найвіддаленішому територіальному пункті. І там буде і вартість землі, і її якісні показники, і дані про власника. Хіба не є це прикладом ставлення держави до свого найбільшого багатства — землі?

Другий закон, який вважаю ключовим у процесі зняття мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення, це закон "Про ринок земель". Я не можу не погодитися з учасниками «круглого столу» на тему «Ринок землі: реалії та перспективи», який нещодавно відбувся в Полтаві. В результаті дискусії вони ухвалили рішення звернутися до Верховної Ради України VI скликання з проханням терміново прийняти закони "Про ринок землі" і «Про державний земельний кадастр». Тут хочу зазначити, що після подовження мораторію Блок Юлії Тимошенко продовжував предметно працювати над розробкою цих важливих земельних законів, тому нині їх текстова основа вже практично готова.

Не менш важливими є й питання про державний земельний резерв для розвитку доріг, трубопроводів та інших необхідних державі об'єктів, а також природоохоронний резерв, які теж потребують законодавчого рішення. Хочу тут наголосити, що позиції нашої політичної сили в цьому напрямку послідовні. Пригадаймо, свого часу ми не підтримали продажу земель шляхом приватизації на селі, бо цього робити не можна, не визначивши земельні потреби держави та попередньо не виділивши землі природоохоронного фонду.

Сьогодні нам дехто закидає деякі розбіжності в баченні вирішення земельних питань у команді демократичних сил. Так, вони справді є, але принциповими їх вважати не треба, бо полягають в основному в тактиці вирішення земельної проблеми в державі. Аж ніяк не хотілося б повторювати помилки тих політиків, які приймали рішення про розпаювання земель і передачу їх у власність громадян. Певно, що треба було б передбачити ті підводні рифи, які перешкоджатимуть громадянам по-справжньому реалізувати свої права на землю. До слова, чим ми займаємося сьогодні? А ось якраз і закриваємо ті прогалини, що були допущені на початку земельної реформи.

Звичайно, дуже хотілося б, щоб після формування демократичної коаліції у складі Верховної Ради VI скликання в першочерговому порядку було розглянуто саме ті законопроекти, які дали б ринку землі функціонувати за регульованими процедурами вже в 2008 році. Питання, продавати землю чи ні, вже не актуальне. Та й охочих купити її стає дедалі більше. Зовсім як у Марка Твена: «Купляйте землю, це товар, який більше не випускатимуть». Нині опонентів створенню ринку землі в Україні стало значно менше. Люди рідше на зустрічах порушують питання, навіщо купувати землю, якщо можна взяти її в оренду та обробляти. Зрозуміли, що земля безсоромно, нещадно експлуатується орендаторами. А що має селянин — її законний власник? У кращому разі — лантух зерна. Можливо, орендатор про соціальну сферу села дбає? Зазвичай, ні. Та й орендна плата — 1,5 відсотка від вартості землі — занизька. Дедалі гучніше звучать пропозиції збільшити її до 10—15 відсотків. Тож з огляду на набутий досвід селяни вже не так оптимістично ставляться до системи орендування землі. А на одній із передвиборних зустрічей прозвучало: «Чому ми так боїмося ринку землі? Адже він працює навіть у комуністичному Китаї». Так, працює, і держава вправно контролює його.

Стосовно ж того, що ще є поодинокі пропозиції проведення всеукраїнського референдуму з земельного питання, то не боюся бути банальним. Сьогодні референдум можна провести з будь-якого питання, приміром: «Українським дорогам бути рівними чи горбатими?» Та чи стануть після референдуму наші дороги хоч трохи рівнішими? Той, хто візьметься за їх ремонт, одразу спитає про кошти.

Природно, що під час дебатування земельних питань на різних рівнях виникало багато таких, які потребують ще додаткового вивчення, юридичного тлумачення, тож без досвіду іноземних держав нам не обійтися. Приміром, у світовій практиці, як правило, є обмеження кількості гектарів землі в одні руки, враховується спеціальна сільськогосподарська освіта, можливість узяти кредити для вкладання їх в утримання та розвиток земель. Сьогодні в Україні максимальний розмір земельної ділянки, якою може володіти громадянин нашої держави, — 100 га. Багато це чи мало? Звучать різні думки щодо такого обмеження. Так само, як і по-різному ставляться до появи на ринку української землі іноземців, юридичною мовою — нерезидентів. На мою думку, не треба їх боятися, адже вони будуть поставлені в однакові законодавчі умови хазяйнування з громадянами нашої держави. Та й хіба не існують обхідні методи заволодіння землею через підставних осіб? Захоче іноземець мати землю в Україні — він її матиме в особі якихось Іваненка або Петренка.

Саме тут доречно поговорити і про те, за якою ж ціною земля продаватиметься. Сьогодні середня оцінка вартості гектара землі в Україні — 10—12 тис. грн. Не хотів би погоджуватися з тими, хто говорить про теперішню дешевизну землі і про те, що вона аж занадто подорожчає після відкриття ринку. На мою думку, такого не буде. Більш того, за прогнозами аналітиків, і це логічно, земля впаде в ціні. Чому? Зважмо на те, що сьогодні більше 90% землі перебуває у власності людей, які захочуть її продати через неспроможність обробляти, неможливість доступу до дешевих кредитів для купівлі сільгосптехніки тощо. Це дає підстави прогнозувати, що ринок землі буде досить широким, а перевантаження його товаром, відомо, призведе до зниження його вартості. До того ж, уже сьогодні слід подумати про те, а що ж отримає від відкриття ринку держава? Адже в один день на ринок вихлопнеться фактично найбільший її актив. Як це вплине на економіку країни в цілому? До цього треба готуватися, щоб запобігти небажаним помилкам.

До речі, свого часу БЮТ запропонував закон про аукціони на оренду землі в містах. Президент Віктор Ющенко наклав вето на цей закон, і що ми маємо сьогодні? Земля роздається в довгострокову оренду буквально за копійки. Взяти знову ж таки приклад Фастова, де 45 га землі, яка, за найменшими оцінками експертів, може коштувати за ринковими цінами 10—15 млн. євро, оскільки поруч з нею містяться всі комунікації, залізниця, та й Київ недалеко, мало не була віддана в оренду на 49 років колишнім міським головою Володимиром Тимофієвим за 100 тис. грн. на період будівництва та 1 млн. грн. під час основної діяльності німецької компанії ТОВ «Кнауф інсулейшн Україна» для будівництва заводів з виробництва скловати та гіпсокартону. Відразу виникає питання: а куди ж діватиметься різниця в цінах? До речі, більшістю депутатів Фастівської міської ради пану Тимофієву було висловлено недовіру і позбавлено його повноважень міського голови. До слова, першою проти розбазарювання фастівської землі виступила найчисельніша в міській раді фракція БЮТ.

Продовжуючи цю тему, не можна обійти досить принципового в сьогоденні питання. У процесі конституційної реформи і становлення України як незалежної держави ми йшли до того, щоб органи місцевого самоврядування одержали право управляти майном територіальної громади. Сьогодні багато хто порушує питання, щоб це право відібрати, бо ж, справді, це не зовсім демократично, коли одна людина в особі, приміром, голови райдержадміністрації, розпоряджається майном громади. Часом це призводить до зловживань. Особисто я буду підтримувати пропозиції про надання органам місцевого самоврядування ширших повноважень. Але за умови, що очільником місцевої влади буде професіонал, здатний керувати територіальною громадою, спроможний формувати місцевий бюджет, впливати на прийняття правильних адміністративних рішень. Адже, повірте, дивно сприймати факт, коли в містах чи районах виділяється земля, щось будується, а місцеві бюджети не стають від цього більшими. Та й громадяни не повинні стояти осторонь бюджетоутворювальних процесів, а вміти виявляти здатність контролювати владу. Бо чого варте міське чи районне керівництво, коли бюджет якоїсь середньої фірми, що працює на їхній території, більший за їхні бюджети? Втім, це тема окремої великої розмови.

А повертаючись до стержньового питання сьогодення — вирішення земельних проблем, я вважаю за необхідне ще раз підкреслити переконання нашої політичної сили у тому, що людей якнайшвидше треба зробити господарями своєї землі.

Валерій ПИСАРЕНКО, народний депутат Верховної Ради України VI скликання (фракція БЮТ).

Зв'язані одним світом

■ БАЛАНС МІСЯЦЯ

** Екологічна катастрофа в районі Керченської протоки відкрила відлік багатомільярдних збитків.*
** Вибух метану на шахті імені Засядька продовжив серію людських жертв.*
** Ціна імпортного природного газу на наступний рік може перевищити ту, що була закладена в проект держбюджету.*

Вальтер вистрілив...

Нагадаю коротко про наслідки семибального шторму, який спричинив циклон Вальтер в Азовському морі: 5 затонулих і 8 кораблів, що сіли на мілину; 3 загиблі та 20 моряків, що зникли безвісти; перевищена у 5 разів норма нафтопродуктів у воді Керченської протоки, масова загибель птахів, риби, азовських дельфінів, зоо- і фітопланктону. Несприятлива погода, як показав листопад, може протриматися до початку туристичного сезону. Тоді шторми забруднюватимуть берег, а як потеплішає, мазут підніметься з дна і його понесе у море. Відтак і збитки рахувати зачасно — країна потерпатиме щонайменше кілька найближчих років.

Убивча сила цього пострілу тайфуну не обмежується тільки матеріальними втратами рибопромислової, туристичної та інших галузей регіону. Дискредитовано чинний статус і Азовського моря, і Керченської протоки. Вже той факт, що російські танкери знехтували сигналами нашого берега про штормове попередження, порушували всі вимоги міжнародних конвенцій з техніки експлуатації плавзасобів, зрештою, приховали інформацію про характер затонулих вантажів, свідчить, що під загрозою екосистема і безпека судноплавства в наших територіальних водах. Без угоди про навігацію, нинішній статус Азово-Керченської акваторії нічого не вартий. Україна не може бути господарем в цьому районі через відсутність офіційно затвердженого кордону з Росією, яку не обходять нератифіковані конвенції. А встановити контроль за міжнародними стандартами у явочному порядку — бракує політичної волі. Заяви в. о. міністра закордонних справ Арсенія Яценюка і Президента Віктора Ющенка з цього приводу сприймаються наче апеляції пасажирів, які спізнилися на поїзд. Запам'ятаймо це, бо те саме — порушення техніки безпеки з об'єктивних причин, несвоєчасне реагування на штормове попередження і, зрештою, брак політичної волі — ми відчуємо під час аварії на шахті імені Засядька.

Тепер про відповідальність і відшкодування збитків. Україна зв'язана з Росією одним світом так само, як з іншими країнами, хіба що тісніше. Але якщо протоку і Керч-Єнікальський канал використовують для того, щоб перевозити нафту та інші небезпечні вантажі в танкерах, не обладнаних для цього («Волгонефть-139»), а то й списаних відповідно до міжнародних стандартів («Волгонефть-123»), то це — згубний зв'язок. На цьому тлі чутки про контрабандні вантажі видаються не такими вже й утопічними. Поряд з тим Керченський канал для усього світу ніби уособлює зразок прикордонного співжиття двох країн, які підтримують цей імідж. Поза сумнівом, саме ця обставина і спонукатиме їх залагодити всі неприємності, пов'язані з відшкодуванням збитків, не втягуючи у процес треті країни. Спостерігаючи за тим, як героїчно головний надзвичайник країни Нестор Шуфрич проходить крізь вогонь і воду, можна уявити і ціну питання. Адже вільна зона, чого доброго, може одержати статус зони екологічного лиха, і тоді її спільним користувачам доведеться сплачувати компенсації усім і кожному. Значно дешевше виправдовувати нерозторопність дипломатичних служб у залагодженні питань з прикордонного співробітництва і відображати героїку наших буднів на телеекранах під час ліквідації катастроф локального значення. Поза тим трагедія тільки відкрила відлік багатомільярдних збитків, які можна компенсувати хіба що формально (позиваючись до судновласників), але не матеріально — екологічні збитки вже не зафіксувати в часі і грошових одиницях.

Алогічний рикошет

Проведемо наявні паралелі з не менш резонансною трагедією, яка забрала більш ніж 100 життів на шахті імені Засядька. До цього тут звикли, як рибалки до штормів у Керченській протоці. Бо вугілля рубати тут доводиться у складних геологічних умовах, у найбільш газоносних пластах. Мотивація до вуглевидобутку дуже висока. У ціновому сенсі коксівне вугілля значно дорожче за енергетичне, котре використовують як паливо на теплових станціях. Заробітки тут вищі за середні по галузі, і вони цілковито залежать від обсягів піднятого на-гора. Зрештою, плани цієї шахти — невід'ємна складова планів потужних вертикально-інтегрованих металургійних холдингів, за якими стоїть великий бізнес. З цих причин гаяти час на дегазацію перед розробкою вугільного пласту, як це роблять у США, ніколи і «недешево» (як і перевозити нафту пристосованими для цього двокорпусними танкерами). З цих причин до робочої зміни тут готуються, як до чергового рекорду, і опускаються під землю на більш як кілометрові, недостатньо вивчені глибини. А видобувають вугілля, звісно, порушують правила безпеки. І не тільки тут — скрізь. І не лише в цьому, а і в інших листопадах, оскільки на автоматизовані системи безпеки виробництва, наукове забезпечення технологічних процесів кошти майже не виділяються, а коли навіть і виділяються, то вони до копалень або не доходять, або їх використовують не за призначенням. І знову ж таки хіба не дивно, що дружні відносини з Німеччиною не надихають вивчити її досвід з видобутку вугілля на великих глибинах? Президент країни на той час висловився проти закриття цієї шахти — його можна зрозуміти. Проти цього, мабуть, висловилися б і самі «засядьківці». Але вже після повторних вибухів на шахті очевидно він був готовий до її закриття, як, схоже, і уряд.

Нам усім потрібне вугілля — так само, як чисте повітря у Керченській протоці, котре ми ще пам'ятаємо. Але якщо ми не систематизуємо наслідки листопадових катастроф, не усвідомимо глибше взаємозв'язки нашої економіки зі світовою, то ми приречені, як індустріальна країна. Тільки один приклад. Станом на 1 жовтня зростання нашої банківської системи сягнуло від початку року 150 відсотків. Але 52 відсотки усіх залучених банками кредитів — іноземна валюта. А це означає, що перед країною стоять колосальні ризики, пов'язані з курсовими коливаннями на світових ринках.

Російсько-Туркменський залп

У листопаді Туркменистан опосередковано нагадав, як нерозривно наша країна пов'язана з ним мільярдами кубометрів природного газу. Ні, ми не забували, що російський «Газпром» перепродує нам його блакитне паливо, і тому воно значно дешевше. Сподівалися, очевидно, на те, що Туркменистан хоча б на рік забуде, що він, як і ми, також зв'язаний з усім світом. Туркменистан не забув, а росіяни це пам'ятають завжди. І «Газпром» домовився в Ашгабаті купувати туркменський газ в першому півріччі наступного року по 130 доларів США, а з другого — по 150 доларів США за тисячу кубометрів. Від цього «Газпром» не програв. Погоджуючись на зростання закупівельної ціни на 30—50 відсотків, він підтвердив укладений 2003 року контракт, згідно з яким туркменська сторона зобов'язується продавати до 80 мільярдів кубометрів природного газу, починаючи з 2009 року упродовж 25 років. Що це означає для України? Тільки те, що за збереження цьогорічної схеми поставок імпортного газу на внутрішній ринок його вартість становитиме не 160 доларів США, які закладалися в проект держбюджету-2008, а щонайменше 190 доларів США за тисячу кубометрів. Отже, треба переглядати витратні та доходні статті відповідно до нових реалій. Цікаво, як ставитися тепер до запевнень деяких чільників виконавчої влади стосовно того, що ціна в 160 доларів США нібито була узгоджена з росіянами?

Людмила НІКІТЮК.
Мал. Миколи КАПУСТИ.

■ ЦІНИ

На хліб — найнижчі, на сметану — найвищі

У Миколаївській області зберігається найнижча в Україні ціна на хліб з борошна першого гатунку (1,36 грн. за кілограм) та житньо-пшеничний хліб (1,66 за кілограм). Також дешевше, ніж у інших областях, на Миколаївщині коштують вермішель, крупи манні, олія та яловичина. Втім, вище середнього по Україні рівень цін на сметану (11,94 за кіло), масло тваринне (19,71 грн.), цукор (3,58) та картоплю (2,13 грн.). Всього з початку року продукти харчування на споживчому ринку області зросли в ціні на 21,3%. Найістотніше подорожчали олія та жири — на 52,7%, фрукти — на 37,1%, овочі — на 36,7%. Також підвищилися в ціні молоко, сир та яйця на 26,5%, м'ясо та м'ясопродукти — на 16%.

Спостерігається підвищення цін і на ринку надання транспортних послуг, що пояснюється зростанням цін на пальне. Сьогодні дизпаливо в середньому коштує 4,94 грн. за літр, бензин марки А-76 — 4,65 гривні, марки АІ-95 — 4,97. Тільки за останній тиждень вартість пального зросла на 0,8—3,3%. З 10 грудня як раз з причини підвищення цін на бензин та дизпаливо в Миколаєві на 25% підвищується вартість проїзду в маршрутних автобусах. Найнижчий тариф відтепер становитиме одну гривню, найвищий — дві гривні, залежно від довжини маршруту. Проїзд у міському електротранспорті залишається незмінним — 50 копійок. Усього у сфері транспорту ціни зросли на 9,2%, за рахунок подорожчання техобслуговування автотранспорту — на 27%, бензину — 21,9%, проїзду у пасажирському залізничному та автодорожньому транспорті, відповідно, на 14,5% та 3,3%.

Номінальна середньомісячна заробітна плата одного штатного працівника, зайнятого в економіці області, становить 1150,24 гривні і на 24,7% більша, ніж у відповідному періоді минулого року. Середньомісячна заробітна плата у промисловості становить 1504,42 грн., а в сільському господарстві — лише 685,57 гривні.

Олена ІВАШКО.
Миколаїв.

■ ВЛАСНІСТЬ

Не про вовка промовка,

або Як використовують звинувачення у рейдерстві для окозамилювання

Про директора ТОВ «Промтек-2000» Олександра Серкіна доводилося чути не раз. Це природно, оскільки його компанія, за даними національного бізнес-рейтингу і Торгово-промислової палати, перебуває в десятці кращих виробників будівельних матеріалів. Тепер, кажуть, він постарішав на очах.

Не пригадую вже, на якій виставці мені розповіли про причину — давній конфлікт його компанії з менеджментом ВАТ «Броварський завод будівельних конструкцій» (БЗБК), але я навіть не уявляв, що невдовзі довідаюся з газет, що буцімто Олександр Серкін — рейдер. Нісенітниця. Телефоную йому: «Олександре Миколайовичу, ви заходили на БЗБК з використанням силових методів?» — «Звісно, ні. Влітку минулого року спробував було довести до відома загальних зборів нашу позицію, як акціонера, то сам дивуюсь, як не затопили у пику...»

Наступні два дні вивчаю чималу теку судових ухвал і рішень, висновків Держкомісії з цінних паперів та фондового ринку (ДКЦПФР), датованих листопадом 2004 року. З них, власне, і ростуть ноги конфлікту між акціонерами. Ці висновки неспростовно доводять, що не про вовка промовка. Так, ДКЦПФР констатує, що правління БЗБК упродовж кількох років порушувало чинне законодавство з таких питань, як: ведення реєстру власників цінних паперів; викуп та розподіл власних акцій; своєчасне інформування акціонерів про діяльність товариства... Деякі подробиці вражають. Приміром, відсутність затверджених зборами договірних засад з реєстратором цінних паперів, що, м'яко кажучи, суперечило Закону України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні». Або купівля власних акцій за відсутності рішень зборів акціонерів або за наявності заборгованості перед бюджетом, що, прямо кажучи, ігнорувало закони України «Про господарські товариства», «Про цінні папери та фондову біржу» і, схоже, тхнуло ухилянням від сплати податків. Це далеко не повний перелік порушень, який наділяв преференціями «одних» і дискримінував права «інших» акціонерів, що, природно, стає предметом розгляду в судах різних інстанцій. Тож, не виключено, що така підвищена увага ЗМІ до ВАТ «БЗБК» є нічим іншим, як спробою тиску на суд для того, щоб захистити інтереси власного менеджменту.

Показово, що попри наміри спростувати висновки ДКЦПФР у судах, це так і не вдалося. Опонували правлінню ВАТ «БЗБК» не тільки члени комісії, а й акціонери — ТОВ «Тур-гранд» і ТОВ «Промтек-2000», яке очолює Олександр Серкін. Увесь цей час ними рухає те саме бажання, яке млоїть і управлінців БЗБК, — стати впливовими власниками, тому вони обурені тим, що акції підприємства розпродують потай, за їхніми спинами. До слова, як видно з документів, ТОВ «Тур гранд» пропонувало викупити всі акції БЗБК за ціною, яка перевищує номінальну в 160 разів, і не інакше, перелякало броварчан не на жарт. Утім, важливо те, що ця пропозиція не суперечила законодавству.

— Як власники пакета (разом з ТОВ «Тур-гранд») приблизно в 13 відсотків, ми жодного разу не переступили Закон. Хіба перед ним не всі рівні? — чи то стверджує, чи то запитує Олександр Серкін.

Я розумію, його душить образа. За оборотами прямолінійно відпіарений у пресі БЗБК поступається його підприємству приблизно уп'ятеро. Але на БЗБК оминали Закон — і вже невдовзі можуть поставити хрест на «Промтек-2000» як акціонерові. З тієї самої течки документів я довідався, що правління БЗБК ініціювало низку операцій з виведення частини своїх акцій на баланси родинних і дружніх компаній — ТОВ «Броварський заводобудівельний комбінат», ТОВ «Метал». Мало того, правління не припиняло викуповувати акції, попри судову заборону від 19.04.2005 року. До такої міри зухвала діяльність уже зацікавила правоохоронні органи і, зокрема, Генеральну прокуратуру. Коли гортаєш судові рішення, які стосувалися законності тих чи тих спірних актів учасників конфлікту, не виникає сумніву, що за рейдера видають не того, кого треба. Чи ба більше: Вищий Адміністративний суд України, куди докотилися вже хвилі корпоративного конфлікту, звернув увагу на те, що рішення судів першої та апеляційної інстанції виносилися без участі й поза присутності ТОВ «Тур-гранд», що порушує його інтереси як акціонера і обумовлює скасування цих судових рішень на законних підставах. Це було в серпні нинішнього року, а намовляти на ТОВ «Промтек-2000» почали вже з вересня. Така оперативність зумовлена ще однією обставиною — призначеними на грудень загальними зборами акціонерів, які передбачають зміни керівних органів товариства. Втім, порядок денний може змінитися, що називається, в останній момент, бо, як кажуть, м'яч зараз на полі ініціатора зборів.

— Гратимуть поза правилами, — каже Олександр Серкін. — Інакше не зробили б з мене рейдера, осоромивши на весь світ.

Він таки старішає на очах.

Людмила ШАПОВАЛОВА.

СЕЛО

СЕРЕДА, 5 ГРУДНЯ 2007 ■ № 226 (4226)

Четверта міжнародна конференція «Овочі й фрукти України-2007. Знайомство з новим лідером» триває у Києві

Білокачанна капуста в опті нині коштує до 1,7—1,8 гривні за кілограм, що в 2—2,5 разу дорожче, ніж цього часу минулого року

Мільйонні статки на дотаціях

(Початок на 1-й стор.).

Ситуація в цукровій галузі, що повсякчас характеризується як складна, серед урядовців, котрим за посадою належить її виправляти, напевно, набила оскомину. Втручаються вони, втручаються, а проблем стає ще більше. Як у тій пісні: «Что они не делают, не идут дела...». Залишається сидіти й зітхати, пригадуючи кращі часи. Колись на зорі незалежності цукрова галузь вважалася взірцем, еталоном України. Заводи за добу переробляли до півмільйона тонн буряків, варили 55—60 тисяч тонн цукру. Щороку близько 3 мільйонів тонн солодкого піску поставляли до Росії. Саме цукром майже повністю розраховувалися за газ та нафту. Тепер інша ситуація: ми втратили зовнішній ринок, третину переробних підприємств порізали на металобрухт. У рази скоротилися площі під буряками. У результаті — сотні тисяч людей залишилися без роботи, а заводські селища за непрацюючих потужностей занепадають.

Становище в галузі, безперечно, важке. Але, як кажуть, кому війна, а хтось на цьому руки гріє. Таке враження, що окремі потужні компанії тільки й працюють на те, щоб «вибивати» дотації. Крокодилові сльози, які вони, в тому числі і зі сторінок газет та екранів телевізорів, починають лити, оплакуючи геть збанкрутілу цукрову галузь, десь напередодні затвердження держбюджету мають допомоги отримати відповідні дивіденди. Нинішнього року «науково обгрунтована цифра» дотацій уже прозвучала. Ні мало ні багато — це 600 (!) гривень на гектар посівів буряків. Тобто, зважаючи, що їх буде мінімум 400 тисяч гектарів, «доброчинна» допомога від держави сягне близько 240 мільйонів бюджетних гривень.

Водночас нав'язується думка, що сіяти буряки невеликим господарствам, переробляти на невеликих заводах — справжня утопія. Мовляв, конкурентоспроможними можуть бути хіба що вертикально інтегровані комплекси, які зосередили у своїх руках і посів буряків, і їх переробку, і реалізацію цукру чи використання його в подальшому виробництві. Саме вони, виходячи з логіки подій, і не проти примножити свої «солодкі» прибутки за рахунок сотні-другої бюджетних мільйонів. А щоб відсікти «дрібноту», пропонується запровадити ліцензування посівів цукрових буряків.

Звісно, розраховувати на державну підтримку — це не заново проторувати втрачений «солодкий» шлях на ринки до чи не найбільшого світового імпортера цукру —Росії, яка має дефіцит майже у 3 мільйони тонн щороку і перекриває його поставками з-за кордону.

Можна погодитися, що приватизована тепер солодка галузь переживає не кращі часи. Але не настільки «гіркі», щоб ми, платники податків, зі своїх кишень давали гроші на її реанімацію. Страшно навіть уявити, скільки новітніх мільйонерів отримають шанс примножити статки на цих дотаціях. Я знаю кількох керівників таких компаній, які спочатку займалися тим, що банкрутували цукроварні й вирізали їх на металобрухт, а тепер обгрунтовують надання державних грошей на реабілітацію галузі.

З'ясувалося, одне другому не заважає.

Галина КВІТКА.

Доки молоко буде на язиках лише у політиків, просвітку не бачити

Коли базарні торговці везуть в автомобільних причепах приречених корів, серце наче обривається. Ну нехай вже скуповують на забій кабанів та бичків — така у тих гірка доля! Тільки ж корови для наших селян — це щось святе. Їх і звуть у народі годувальницями за те, що в часи лихоліття, коли в хатах і миші не водилися, вони врятували від голодної смерті мільйони родин. Тому навіть старенькі їх тримали на обійсті доти, доки мали сили порати.

Для реформованих сільгосппідприємств худоба стала тягарем, тож майже не залишилося тваринницьких ферм — корови вціліли переважно на селянських подвір'ях. А молоко та молочні продукти через дорожнечу для значної частини населення нині недоступні. Та й обсяги їх виробництва впали до катастрофічного рівня. Зокрема, в Запорізькій області нині налічується 162,7 тисячі голів великої рогатої худоби, в тому числі 77,6 тисячі корів. Це колишній потенціал двох сільських районів. До того ж за сільгосппідприємствами значиться лише третина загального поголів'я і... кожна п'ята корова. Валовий надій молока з початку року становив лише 249,1 тисячі тонн, тобто на 12,8 відсотка менше, ніж за відповідний період минулого року. Наскільки це відповідає дійсності, важко сказати. Адже 84 відсотки виробленого в області молока зараховано на «дядьківських» корів, а хто вдома веде облік і перед ким звітує? Як наслідок, ніхто не знає точних обсягів закупівлі молока переробними підприємствами та продажу його на ринках.

Однією з причин деградації тваринництва стала надзвичайна посуха. За даними Головного управління агропромислового розвитку облдержадміністрації, сільгосппідприємства навіть улітку були забезпечені зеленими кормами на половину до потреби, а в зимівлю ввійшли, маючи лише 64 відсотки грубих та 27 відсотків концентрованих кормів. Бракує їм і зернофуражу. Ще в гіршому становищі опинилися особисті селянські господарства, котрі виживають за рахунок різнотрав'я, яке люди зазвичай косять у посадках. Якщо мають автомашину або хоча б мотоцикл з коляскою. Щось сільчани заготовляють і на своїх городах та левадах, але того не вистачало і в урожайні роки, а минулого літа навіть на поливних ділянках через спеку не росла трава. Колись населенню допомагали сільгосппідприємства, продаючи солом'яну та суху кукурудзяну січку, тепер їх у кращому разі приорюють, а в гіршому — спалюють просто на полях. Тож набрало обертів масове вирізання живності. Порівняно з відповідним періодом минулого року чисельність великої рогатої худоби по області скоротилася на 27,7 тисячі голів, зокрема під ніж потрапили 7,7 тисячі корів. «Рекордні» у цьому відношенні осінні місяці, та найгірше ще попереду. Тому й не радують «успіхи» у виробництві м'яса, хоча на ринках можна купити вирізку за 25 — 30 гривень. Бум скороминущий. Та що там казати — за твердий сир доводиться викладати з гаманця вдвічі більше, ніж за першосортну вирізку!

За всієї вбогої одноманітності загальної картини ситуація, яка склалася в Запорізькій області, має свою специфіку. Руйнація тваринництва тут почалася зі знищення найбільших переробних підприємств. Ще в дев'яностих роках після «прихватизації» було вирізане на металобрухт обладнання двох запорізьких молокозаводів, потім дійшла черга до м'ясокомбінатів. Лише в деяких райцентрах уціліли невеличкі молокозаводи, на розчищених майданчиках збудовано декілька нових, але погоди вони не роблять. Ми давно стали «ввізним» регіоном, бо основна маса молочних продуктів, що реалізуються в торговельній мережі, завозиться з Миколаївської, Дніпропетровської, Полтавської, Сумської, Харківської та інших областей. Далі, як кажуть, уже нікуди...

Не зарадила ситуації обласна програма відродження тваринництва, на виконання якої планували виділити 6 мільйонів гривень. Кошти мали передати чотирьом агрофірмам для будівництва сучасних тваринницьких комплексів молочного спрямування та закупівлі породистих нетелів. Але аграрне лобі виявилося слабким, і гроші розійшлися під інші програми, а «молочну» проблему відклали для розгляду на наступний рік. Щоправда, сільгосппідприємства, котрі ще мають гроші на рахунках, змогли укласти договори на закупівлю висівок та жому з державного резерву. А нині облдержадміністрація веде переговори з зарубіжними фірмами про будівництво двох великих молокозаводів.

Хоча закупівельні ціни на молоко з початку року вже зросли вдвічі, рентабельність його виробництва забезпечують лише такі великі сільгосппідприємства, як ВАТ «Племзавод «Степний» Кам'янсько-Дніпровського району чи ПП «Агрофірма «Росія» Бердянського району, які мають сучасні тваринницькі комплекси та обладнання. У населення ж переробники молоко скуповують за півціни, адже воно не відповідає стандартам високої якості. А приймальних пунктів з необхідним обладнанням на селах немає. І не буде, бо ніхто не хоче витрачатися на їх будівництво. А отже, розраховувати на те, що «дядьківські» корови нагодують хоча б населення області, — безперспективно.

А великих товаровиробників, за словами директора ВАТ «Племзавод «Степний» Анатолія Волкова, стримує відсутність стабільності в державі й перспективи в розвитку виробництва. Не маючи квот, вони працюють наосліп, не знаючи, чи вдасться вигідно реалізувати тваринницьку продукцію. Навіть виробництво м'яса, яке бюджет дотує, через масовану товарну інтервенцію з-за кордону знову стало збитковим, а отже, свинокомплекси незабаром спорожніють. Про молоко на державному рівні взагалі не йдеться, наче це не народний продукт. Хіба що згадують, коли готують виборчі програми. І доки молоко буде на язиках лише у політиків, селяни не бачитимуть просвітку, а городяни не тільки не докупляться, а й не знатимуть смаку натуральних молокопродуктів.

Микола МАНЬКО.

Запорізька область.

Горбулеву зростання цін на житло не загрожує

■ **РЕАЛІЇ**

Усі ламають голови, як приборкати зростання цін на житло у столиці та обласних центрах, а лише в одному селі стоять пусткою сотня хат. Якщо немає ні роботи, окрім як на власному городі, ні зарплати, то чого там залишатися?

Уперше довелося побувати у Горбулеві в сімдесятих роках минулого століття: запросила знайома, яка виходила заміж. Тоді ще я дивувалася, скільки молоді тут, яке гарне й багате село! А коли нещодавно завітала сюди вдруге, найбільше вразила тиша.

Біля однієї з осель зустріла двох пенсіонерок, які охоче пристали до розмови.

— Велике було наше село колись, це правда. Сто двадцять косарів ставали вряд на сінокосі... А нині воно поволі вимирає. Лише старі лишаються. Молодь шукає, де краще життя... — зітхає одна зі співбесідниць, поправляючи хустину.

— Зима, — підхоплює розмову друга, до якої тулиться великооке онуча років трьох. — А в нас негазифіковане село. За машину дров треба 700—800 гривень викласти. А брикет і вугілля — ще дорожчі. Та якось із пенсії стягуємося. Трохи діти допомагають, у кого вони десь у містах працюють.

Згадуючи молоді літа, жінки зітхають:

— Колись були в колгоспі свині, корови, а тепер і поля не засіваються, і ферми рознесли. Залишилися одні руїни.

Попрощавшись із жінками, їдемо до центру, де має бути сільська рада. По дорозі нас надзоганяє ще одна літня горбулівчанка на велосипеді й запитує, чи ми, бува, не з райцентру, бо хоче попросити, аби якось допомогли прибрати дерево, що впало на електродроти біля її оселі.

Наступною велосипедисткою, яка трапилася дорогою, була молода поштарка. Зізналася молодиця, що нас... злякалася: подумала, може, нападники хочуть пенсію людську забрати.

— А що, буває, отак грабують листоношу? — запитали.

— Всяке може бути, — ухильно відповіла.

Поштове відділення — в одному приміщенні з сільською радою. Колись це була контора колгоспу. Впало у вічі, що частина вікон вибита. Сільська рада містилася в одній з кімнат. Тетяна Янчук секретарює сім років і каже, що взимку тут холодно. Гріються каміном. Колись була котельня, поробила два-три роки, та й зупинилася. У Горбулеві тепер, повідомила Тетяна Петрівна, сотня дворів порожніх. Люди повмирали. Бюджету сільської ради вистачає лише на зарплату. Працюють ще Будинок культури і школа, що має своє опалення. Цього літа п'ятеро випускників було.

З чого живуть люди в селі? З городів, підсобного господарства. Молодші працюють на кар'єрах (у Черняхівському районі їх чимало — цей край багатий на камінь), а то й у Київ чи Житомир їдуть, у Росію — шукати роботи. Двадцятеро горбулівців на обліку в центрі зайнятості. У магазинах — їх у селі кілька — п'ятеро чоловік працюють, ще четверо — на пошті, близько двадцяти — у школі.

Минулої весни не сіяли — техніку «розпаювали», тож поля не орються. На них люди траву та бур'ян косять — на корм худобі. Один селянин фермером став — 20 гектарів землі обробляє, зернові вирощує.

Розповідь нашої співбесідниці перебиває телефонний дзвінок — з райвійськкомату, уточнюють прізвища призовників, місце їх перебування. Секретар диктує: той — за кордоном, у Данії, а цей тут прописаний, а живе в сусідньому селі, третій — ще деінде...

— Молодь із села їде, — каже Тетяна Петрівна згодом. — Бо тут хіба знайдуть роботу?

Коли поверталися, знову минали обдерті до «ребер» конструкції колишніх ферм великого в минулому господарства «Батьківщина», які заросли бур'янами.

Галина КАВУН.

Житомирська область.

На знімку: це те, що залишилося від тваринницьких ферм, які давали колись роботу й зарплату жителям Горбулева.

Фото Михайла П'ЄХА.

Можемо, якщо захочемо

Успішне господарювання забезпечує незалежність від політичних та економічних негараздів

■ ДОСВІД

Дев'ятсот шістдесят тисяч гривень — 10 відсотків від загальних обсягів спільного майна колишнього КСП — зберегла Кам'янобрідська громада у неподільному фонді. Млин, хлібопекарню, олійню, столярну майстерню, пожежне депо з автомобілем, автомобіль «швидкої допомоги», екскаватор і ще багато чого потрібного для жителів сіл сільської ради включили до цього фонду, щоб не бути залежними ні від політичних, ні від економічних негараздів. З такою пропозицією, після численних звернень жителів і розгляду на своєму засіданні, вийшла на сесію сільської ради комісія з розпаювання майна. А та, в свою чергу, відповідним рішенням пропозицію підтримала. Нині все це працює і на пільгових умовах обслуговує членів громади.

Левову частку затрат — пально-мастильні матеріали, ремонт техніки і механізмів, заробітна плата — взяло на себе місцеве сільськогосподарське товариство «Агрофірма «Нива». Господарство — одне з найбільших в Ульяновському районі. Має 3900 гектарів орної землі, власну грунтообробну, посівну і зернозбиральну техніку. Чимале поголів'я ВРХ і свиней, кільканадцять добре зариблених ставків. Є навіть більше шести десятків коней. Але існування всього цього не було б можливе без людського чинника. Тож те, що є необхідністю, стало ще й найбільшою гордістю для керівника господарства Миколи Московчука — створені господарством разом з місцевим самоврядуванням на чолі з Кам'янобрідським сільським головою Віталієм Білоусом, нормальні умови життя для мешканців сільської громади. Підтвердженням цього є і доглянутий та впорядкований дитячий садок на центральній вулиці села. Заасфальтований під'їзд, вимощені доріжки, вифарбувані гойдалки і дерев'яні фігурки казкових героїв. У приміщенні є спортзал із шведською стінкою та іншим фізичним інвентарем, літня ігрова кімната, заповнена іграшками, як кажуть, під зав'язку, їдальня, кімната відпочинку. Завдяки відремонтованій опалювальній системі і потужному опалювальному котлу, придбаному на кошти господарства і встановленому його фахівцями, скрізь тепло. Опалювальний сезон розпочався тут не за звичним для всіх графіком, а за погодними умовами. У дитсадку щодня перебуває від 25 до 40 малюків, яких доставляють сюди автобусом.

Голова «Ниви» Микола Московчук, Кам'янобрідський сільський голова Віталій Білоус і заступник голови Ульяновської районної ради Альберт Буй *(зліва направо)*.

Завідувачка Кам'янобрідського ФАПу Ніна Прокопчук.

— Нещодавно зробили його капітальний ремонт, — зазначає сільський голова. — З місцевого бюджету виділили на це 12 тисяч гривень, а з господарства — ще 30 тисяч. Продукція для дитячого харчування — м'ясо-сало, олія, крупи, хліб, що самі випікають, — теж з місцевого господарства. За перебування малюків у дитсадку батьки вносять символічну плату — 80 копійок за день. Швидше — для обліку і порядку. І перспектива у дитсадка є, адже в цьому році в сім'ях кам'янобрідців уже народилося семеро немовлят.

Ще один соціальний об'єкт, який є гордістю кам'янобрідських керівників, — школа. 160 її учнів харчуються так само, як і вихованці дитсадка, а підвезення їх з Христофорівки і віддалених кутків Кам'яного Броду здійснюється транспортом господарства. Програму «Шкільний автобус» тут виконують самі, кажуть, так надійніше.

В обох населених пунктах діють фельдшерсько-акушерські пункти. В кожному з них працює по два спеціалісти. А найближчим часом у Кам'яному Броді їх буде навіть три, крім фельдшера і медсестри, ще й санітар. Приміщення сільських медичних закладів, не без допомоги шефів, відремонтовані і оснащені усім необхідним. Завідувачка Кам'янобрідського ФАПу Ніна Прокопчук може не економити на ліках, безоплатних для односельчан, і використовувати медичне обладнання. Зокрема, прилади для фізіопроцедур: апарат для ультразвукової терапії, апарат Рефтон (електрофорез, магнітотерапія тощо), глюкометр. На часі — створення окремого відділення — для лікування простудних захворювань.

Свого часу районні автотранспортні підприємства перестали обслуговувати сільське населення. І поїхати людям з Кам'яного Броду до районного центру і назад (чи то до лікарні, чи до родичів, чи на базар) стало дуже проблематичним. Кам'янобрідський тандем керівників вирішив цю проблему по-своєму. Домовилися з автотранспортним підприємством, виконали всі необхідні формальності і завдяки бажанню з боку перших та розумінню з боку других сьогодні люди мають змогу вранці вирушити до райцентру, а ввечері повернутися до рідного села.

Напрямків співпраці Миколи Московчука і Віталія Білоуса, за які їх поважають і цінують на селі, можна було б називати ще багато. Але є одне «але», яке стосується, швидше за все, не їх, а кожного з нас. І звучить воно приблизно так: «Але ж можемо, якщо захочемо!».

Петро МЕЛЬНИК.

Кіровоградська область.

Фото автора.

■ АЛЬТЕРНАТИВА

Струм з... лушпиння

Шістдесят відсотків потреби у тепловій енергії на Вінницькому олієжиркомбінаті забезпечують за рахунок котельні, що працює на соняшниковому лушпинні.

Введена в дію два роки тому, вона дає підприємству значну економію газу — щомісяця приблизно на 1,4 мільйона гривень. Кошти, вкладені у проект котельні, планували повернути протягом чотирьох років. Директор підприємства Дмитро Чаленко вважає, що це станеться раніше. Адже ціна на газ постійно зростає, а комбінат істотно скоротив його споживання.

Начальник теплоенергодільниці комбінату Ігор Штуй наголошує на високому коефіцієнті корисної дії котельні — 86 відсотків, безперебійності її роботи. Три місяці може працювати без зупинки на ремонт чи профілактику. «Ми запустилися цьогоріч 16 вересня і ще не зупинялися жодного разу», — уточнює Ігор Штуй.

На комбінаті є ще один котел для виробництва теплової енергії. Він так само працював на соняшниковому лушпинні. Щоправда, має набагато меншу потужність. Та й ефективність з часом (котел 1998 року випуску) не така, як хотілося. Часто виходив з ладу. «Бувало, три дні працюємо, два — стоїмо. Хлопці, як шахтарі, ходили біля такої машинерії». На стару техніку, було, вже махнули рукою. Утім, котел ще послужить виробникам олії. Після реконструкції його знову запустили в роботу — економія газу зросла на тисячу кубометрів за годину.

Дешеву теплову енергію виробники олії використовують переважно для виробничих потреб, а також для обігріву приміщень. На майбутнє планують «заставити» її крутити турбіну. Як пояснив Ігор Штуй, «хочемо виробляти свою електроенергію. Лушпиння маємо достатньо: на комбінаті за добу переробляють 650 тонн соняшнику. Чому б не спробувати економити ще й струм?..».

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Продавати гектари — гріх перед нащадками

■ ТОЧКА ЗОРУ

Хліборобу з діда-прадіда Сергію РИБАЛКУ (на знімку) небайдуже, як вирішиться у Верховній Раді питання про мораторій на продаж землі. Голова одного з найбільших в області фермерського господарства «Аделаїда», що в селі Чулаківка Голопристанського району, депутат Херсонської обласної ради впевнений, що для продажу землі немає умов: ні реєстру, ні банку землі, ні державного земельного кадастру, та й ще тільки 92 відсотки власників паїв отримали державні акти на право власності.

На його думку, питання має декілька «від'ємних» аспектів, найперший із яких — економічний. І наводить приклад на власному господарстві. «Аделаїда» обробляє 3 тисячі гектарів землі. Технічна база потребує постійного оновлення, тож, наслідуючи світовий досвід аграріїв, у новітні технології господарство вкладає чималі кошти. Якщо відволікти їх на скуповування землі, то розвиток господарства, техніка, методика обробітку, в чому й так на декілька років відстають українські хлібороби, буде відкинута назад ще на десяток літ.

Наступний аспект Сергій Вікторович називає морально-патріотичним, і для того, хто мислить, він не може бути байдужий. Ну чому нашу землю мають купити зарубіжні господарі, котрі тільки й чекають скасування мораторію, після чого оброблятимемо її ми, а зиск із того знову буде комусь? **У законодавстві неможливо буде обмежити кількість землі, яку можна купити, зокрема й іноземцям, тому що вона перебуває в оренді у великих підприємств, які економічно найбільш вигідні й засновані іноземними громадянами. Сьогодні великі фінансові корпорації орендують десятки тисяч гектарів землі й, навіть не обробляючи її, очікують зняття мораторію та можливості спекуляції. Адже нині це найдешевший ресурс, на якому можна заробити собі мільярди, не залишивши нічого майбутнім поколінням.** Так, українська земля є привабливою, оскільки дешевша та якісніша, ніж в об'єднаній Європі, до того ж дуже вигідно розташована в географічному плані. А хіба дбатимуть чужі землевласники про розбудову села, його інфраструктуру? Хіба це не підстави для роздумів про любов до Батьківщини, землі та прийдешніх поколінь? «Ми візьмемо величезний гріх на душу, якщо наші діти й онуки наймитуватимуться не на своїй, а на чужій землі», — каже Сергій Вікторович. Зрештою, торгівля землею має ознаки соціальної несправедливості: чому селянин може продати землю, а городянину — зась! Якщо вже держава роздавала землю людям, то чому несправедливо її було поділено тільки між 6,1 мільйона українських громадян? Чому решта опинилися обділеними у праві мати пай? Якщо розглядати це питання з точки зору селян, котрі працюють на землі, то й тут не видно рівності — наділи отримали лише ті, хто працював у колгоспах-радгоспах на момент розпаювання. А нинішні хлібороби, сільська молодь, котра згодна пов'язати свою долю із землею, залишилися без паю. От і виходить, що з 30 трактористів, котрі сьогодні працюють в «Аделаїді», 26 не мають своїх гектарів.

— Прихильники продажу апелюють на свій захист такими поняттями, як іпотека, тобто можливість закладати землю в банки під кредити. Але хіба перед пересічними українцями стоїть проблема, що саме закласти в банк, щоб узяти кредит? Питання стоїть, чим віддавати високі відсотки, через які кредити малодоступні переважній більшості наших співвітчизників, — аргументує свої переконання Сергій Рибалко. — **Для потужних сільгоспвиробників питання застави не актуальне, а дрібним це не допоможе, тому що банку не цікавий пай в 10—30 гектарів за 100 кілометрів від обласного центру.**

То як бути, коли вже вся земля розподілена, люди отримали державні акти? Навіщо ми скільки років займалися паюванням? І чому все те взагалі затівалося? Певно, виникнуть здивовані запитання в наших читачів.

— Мабуть, відповідь треба шукати в тому, що на проведення розпаювання Україні було виділено 200 мільйонів доларів за міжнародною програмою, фінансованою США. Та ще чималі гроші на безкоштовне оформлення державних актів на землю, щоб прискорити процес, — зазначає Сергій Вікторович. — Але все те можна і треба повернути назад, мирно, нікого не образивши, і, головне, на користь селу, сільській громаді. За тими, хто має паї, закріпити довічне користування землею, а після смерті власника наділ має повертатися сільській раді, тобто громаді, яка здаватиме її в оренду й від того матиме бездотаційний бюджет, а отже, зможе поступово відновлювати всю сільську соціальну сферу, поліпшувати добробут села.

— Сьогодні часто чуєш, що за колгоспів села жили краще, — каже Сергій Рибалко. — Це так. Якби нині земля була власністю громади і орендну плату отримувала сільська рада, то всі соціальні питання можна було б вирішити протягом 3—5 років, а бюджети перестали б бути дотаційними. Для прикладу: в Чулаківській сільській раді 5200 гектарів сільськогосподарської землі, вартість півторавідсоткової орендної плати за гектар — 230 гривень. Отож мали б 1196 тисяч гривень. Порівняйте з цьогорічним бюджетом у 850 тисяч гривень, з яких майже 500 — дотації. Якщо ми почнемо продавати землю, то назавжди втратимо можливість наповнити сільську громадську скарбницю. Закордонні власники землі отримуватимуть прибутки, а ми за рахунок податків, сплачених в містах, дотуватимемо сільські бюджети.

Вважаю, варто провести всенародний референдум: що про продаж землі думає народ?

Алла БРУСИЛОВА.

Фото автора.

У Запоріжжі внаслідок поломки трансформатора без енергопостачання залишилося понад 1000 будинків *(УНІАН)*

МЗС України не отримало від Росії дані про власників і вантажі суден, що затонули в Азово-Чорноморському басейні, повідомив речник міністерства Андрій ДЕЩИЦЯ *(УНІАН)*

Трудова міграція,

або Що поставить Шенген: кому чи крапку?

Малоземельне Закарпаття було праценадлишковим регіоном традиційно. Колись його роботящі люди, аби мати якийсь достаток, виїжджали до Канади, Америки, Австралії, Бельгії... Згодом, коли закордоння стало недосяжним через «залізну завісу», вони будували школи, будинки культури, житло, ферми, заготовляли ліс, обробляли бурякові плантації на безмежних просторах колишнього Союзу. Але тоді про якісь дозвільні документи на працю, а тим паче про візи, взагалі не йшлося, бо адресою кожного були «не дім і не вулиця», а трудова міграція обмежувалася рамками однієї держави. Коли ж Європа почала відкривати на кордонах «вікна», трудова міграція дістала новий імпульс. Тим паче, що великі промислові підприємства, лісокомбінати, меблеві фабрики, а також колгоспи й радгоспи наказали довго жити — й тисячі людей залишилися без роботи. Але закарпатець не був би ним, якби не знайшов справу для своїх беручких рук...

Нашого цвіту — по білому світу

— Масове безробіття болісно вдарило й по закарпатцях, — каже директор Закарпатського облцентру зайнятості **Юрій ФУЩИЧ (на знімку)**. — Проте близькість кордонів з Угорщиною, Словаччиною, Чехією, навіть Польщею та Румунією, цей удар дещо пом’якшила. Спершу — завдяки «човниковому» бізнесу. Займатися ним почали навіть ті, хто ніколи ніяких стосунків із гендлярством не мав. Дехто, здобувши первісний капітал, започатковували власну справу. А багато хто, щоб утримувати сім’ю, навчати дітей, почав шукати роботу в близькому зарубіжжі. Бо у Словаччині, Чехії чи Угорщині інженер у ролі підсобника на будівництві міг заробити значно більше, ніж отримував до того на рідному підприємстві. А от зробити це легально, хоча б на кілька місяців, удавалося небагатьом. Люди зверталися до посередників, які за певну платню оформляли документи, здебільшого туристичні, на право в’їзду до сусідніх держав та знаходили там роботу. Звісно, нелегально. Це влаштовувало й роботодавця: співвітчизники працювали на найважчих роботах, а платили їм менше, ніж своїм. Про якийсь правовий чи соціальний захист не йшлося — нелегал є нелегал. На нього полювала поліція, його ошукували «клієнти», рекетували свої ж «землячки» на вокзалах чи навіть у поїздах під час повернення додому із заробленими кронами, форинтами чи доларами.

— І якими були обсяги нелегальної міграції?

— На це запитання точної відповіді не дасть жодна статистика. Відомо лише, що на той час рівень зайнятості населення в області був одним з найнижчих в Україні. Нині ситуація кардинально змінюється. Тепер він сягає 60 відсотків при загальноукраїнському показнику 58,5. Незайнятими у виробництві, за офіційними даними, залишається 53,2 тисячі краян. На обліку в обласному центрі зайнятості їх перебуває 17 750, статус безробітного мають 17 182 особи. Слід наголосити, що за десять місяців нинішнього року наша служба працевлаштувала на 8 тисяч осіб більше, ніж торік, а рівень зареєстрованого безробіття знизився на 2,3 відсотка. Близько 7 тисяч таких осіб зайнято на громадських роботах, до 5 тисяч охоплені професійним навчанням. Після набуття іншого фаху до 70 відсотків знаходять роботу. До того ж чудові результати дає стажування на майбутньому робочому місці — сто відсотків наших підопічних залишається там працювати. Ринок праці в області упродовж року забезпечує від 3 до 5 тисяч нових місць. Така ситуація вважається стабільною, і кількість незайнятого населення рік у рік скорочується. Рівень безробіття, за офіційними даними, знизився до 5,9 відсотка проти 6,6 в Україні. Передусім — завдяки роботі із залучення інвестицій у розвиток різних галузей економіки. Досить назвати такі підприємства, як «Фішер», «Єврокар», «Джейбіл», «Флекстронікс», а також цілу низку підприємств легкої промисловості, що зосереджені здебільшого в обласному центрі, Ужгородському районі та місті Мукачевому. Тут людей на роботу довозять вже й з інших населених пунктів. Дефіцитними стають і професії електрогазозварників, верстатників, наладників, водіїв. Нині вакантними є понад 3 тисячі робочих місць, у тому числі й на численних малих підприємствах. Утім, на багатьох із них зарплатня нижча від прожиткового мінімуму, на окремих вона — частково «конвертована». Тому її треба детінізувати.

Свій попит на ринку праці диктує й розвиток туристично-рекреаційної галузі. А це — не лише кухарі, офіціанти та продавці, а й фахівці з туризму. Тому стосовно ринку праці ведемо гнучку політику. Для того, щоб детально вивчити їхню реальну потребу на сьогодні і перспективу, спільно з управліннями облдержадміністрації проводимо виїзні засідання колегії, маємо тісні стосунки з навчальними закладами. Зокрема, в Ужгородському національному університеті почали готувати фахівців із туризму.

— І все ж, скільки закарпатців працює за межами України?

— Може, 100 тисяч. Найбільше — в Росії, Словаччині, Угорщині, Чехії та Італії. Є наші заробітчани і в Іспанії, Португалії, Литві, Латвії, Естонії, Німеччині, Ірландії, Австрії, Франції, Греції, США, Канаді, Ізраїлі. Основні сфери, в яких зайняті закарпатці, — будівництво, легка промисловість, побутові й транспортні послуги, сільське господарство. І тільки одиниці — в освіті та медицині. Найбільше заробітчан — у тих сільських районах, де нема великих промислових підприємств. Під час опитування, проведеного у школах області, виявилося, що кожна п’ята опитана дитина на певний період залишається без батьківської опіки, а в Тячівському районі — кожна друга.

«Вернися, жінко, додому...»

— Зі вступом наших найближчих сусідів — Угорщини, Словаччини і Чехії — до Шенгену, ситуація, очевидно, ускладниться навіть попри так званий малий прикордонний рух?

— Вважаю, що так. Бо прикордонні служби цих держав стануть службами ЄС та Шенгену. Угоду про малий прикордонний рух, під дію якої потрапило 384 населені пункти 50-кілометрової прикордонної смуги, нині маємо лише з Угорщиною. А от офіційної угоди про працевлаштування нема. Не продовжено її з Чехією. Стосовно Словаччини — така угода є, але ще й досі на розгляді інша угода — про малий прикордонний рух. Проте, вважаю, ці незручності — тимчасові. Вони мали б частково вирішитися і в рамках програми добросусідства «Угорщина—Словаччина—Україна», що передбачає тісніше співробітництво між Закарпаттям та прикордонними областями. До речі, на Закарпатті працюють іноземці з різних країн, в основному — зі Східної Європи. Здебільшого — на підприємствах, що створені іноземними інвесторами або на тих, що є у спільній власності з українськими суб’єктами господарської діяльності. Міжнародну автотрасу «Чоп—Київ» на території області реконструювали македонці. Щодо легального працевлаштування українців, то відповідну угоду маємо тільки зі Словаччиною. Діють три види квот: довготермінова — на один рік, короткотермінова — на 6 місяців, а також за відрядженнями з українських фірм у межах господарських та торговельних угод. Ці квоти загалом по Україні становлять відповідно 200, 300 та 1800 осіб. Звісно, що вони мізерні й вичерпуються достроково. Приміром, на цей рік довготермінова квота використана ще в лютому. Разом з тим від словацьких роботодавців надходять численні заявки на працевлаштування наших громадян. Ось і в жовтні директор однієї зі словацьких фірм запропонував на наступний рік закарпатцям роботу на будівництві та в сільському господарстві. Це ще раз підтверджує необхідність збільшення не лише квот для наших співвітчизників, а й спрощення процедури оформлення візових документів, створення консультаційних центрів, які надавали б інформаційні та інші послуги з питань працевлаштування, створення банку вакансій та перелік підприємств, що готові надати роботу громадянам України. Вважаю, що часткове фінансування цих послуг мали б проводити роботодавці. І, звичайно, вкрай необхідний гарантований соціальний та правовий захист українців. Бо ті, хто виїжджає в зарубіжжя, хай і близьке, за туристичною путівкою чи гостьовою візою і влаштовується на роботу нелегально, такого захисту позбавлені. Над ними постійно висить дамоклів меч депортації. Та й зарплата в них набагато нижча від легальних робітників.

— Із початком масової трудової міграції нового змісту набула відома пісня «Червена ружа трояка». Бо «за Дунай» у пошуках роботи пішли і жінки, й чоловіки.

— Ринок праці дає можливість шукати роботу там, де за неї більше платять. Нікого не дивує, приміром, те, що словаки, чехи чи поляки працевлаштовуються в багатших країнах. Але там трудова міграція легалізована, тобто ті, хто виїжджає на роботу до Австрії, Німеччини чи інших країн Європи, мають і правовий, і соціальний захист. Не треба робити особливої трагедії з того, що трудова міграція — реалії часу. Бо й нашого висококваліфікованого фахівця ті тисяча чи півтори тисячі гривень, які він заробляє в Україні, з огляду на інфляцію нині не влаштовують. А ще ж треба дати дітям освіту, що теж влітає в копійку, бо навчання — платне. Тому й нашій державі слід зробити все, аби ті її громадяни, котрі виїжджають на роботу в зарубіжжя, мали відповідний статус і захист. Тим паче, що вони привозять в Україну зароблені тяжкою працею гроші.

Але давайте про інше. Маю на увазі українських заробітчанок. Опитування серед школярів засвідчило, що в окремих сім’ях на заробітки виїжджають і батько, і мати, а діти на цей період залишаються під опікою бабусь та дідусів. Звичайно, явище це нормальним вважати не можна. Оскільки мати завжди була, є і буде берегинею в сім’ї, держава насамперед мала б потурбуватися про забезпечення її роботою і гідною зарплатою вдома.

...Поки матеріал готувався до друку, в Ужгороді відбувся міжнародний «круглий стіл» експертів «Малий прикордонний рух: відповідь на виклики Шенгену». Зініціювала його регіональна філія національного інституту стратегічних досліджень. Надзвичайний і Повноважний посол України в Словаччині Інна Огнівець наголосила, що контроль на кордонах стає жорсткішим. Пов’язано це з тим, що у старих і нових членів Шенгену — різні погляди на східний кордон. Перші бояться потоку неконтрольованої міграції і контрабанди, а другі хочуть зробити кордон дружнім. Почастішали скарги на необгрунтованість вимог щодо додаткових документів на оформлення візи. Йшлося і про те, що, можливо, адекватним було б скасування рішення про безвізовий в’їзд європейців до нас. Консул України в Ніредьгазі Ален Панов наголосив, що поки дипломати говорять гарні слова, ми відчуваємо ставлення до нас, як до людей третього сорту.

Оптимістичною була прес-конференція за участі представників делегації Пряшівського самоврядного краю Словацької Республіки та голови обласної державної адміністрації Олега Гаваші. Відбулася вона в Ужгороді після зустрічі робочих груп сусідніх областей, було підписано угоду про співробітництво на наступний рік. Керівник Пряшівського самоврядного краю Петер Худік на запитання «Голосу України» відповів, що проблеми трудової міграції, а відтак — браку кваліфікованої робочої сили є і в Словаччині. Найближчим часом в Ужгороді відбудеться спільний бізнес-форум, на якому будуть представлені інвестиційні проекти Пряшівщини та Закарпаття.

— Його мета, — наголосив Олег Гаваші, — створення нових робочих місць із гідною зарплатою і в Пряшівському краї, і на Закарпатті. Є всі підстави сподіватися, що до кінця року між Україною та Словацькою Республікою буде підписано й угоду про малий прикордонний рух.

...Проте диригуватиме процесом, звісно, Шенген. Отже, слово про те, карати чи милувати українських заробітчан, — за ним.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.
Закарпатська область.

По той бік Землі

2. Зарплата шахтаря за цінами не встигає

Новачки купують спецодяг і взуття за власні гроші

Олександр Орлов на шахті вже п'ять років. У нього «червоний диплом» технікуму і майже завершена вища освіта за фахом «економіст-кібернетик». Із таким багажем знань хлопець працює підземним електрослюсарем. Секрет — у грошах, які заробляють гірники. На шахті «Ударник» державного підприємства «Сніжнеантрацит» Олександр отримує близько 2 тисяч гривень на місяць. Каже, що пробував трудитися в банку за фахом, однак рівень зарплати — 700—800 гривень — не задовольняв. Тому обрав гірничу спеціальність.

Шахтарі у Сніжному — чи не найбільш високооплачувана категорія працівників. Я розмовляла із робітниками дільниці № 1 шахти «Ударник», центральної в місті. У день мого приїзду на дільниці закінчували одну лаву і мали переходити на іншу. Однак нового обладнання немає, а старе потребує ремонту. Для цього видобувний комплекс підніматимуть на-гора і відправлятимуть для капітального ремонту на завод. На таку процедуру піде близько двох місяців. І лише після цього нова лава запрацює.

— А із чого давати план? — обурюється начальник дільниці Андрій Тарасенко. — Ми видобували 11—12 тисяч тонн, іноді до 15 тисяч тонн на місяць. А не буде вугілля — не буде і зарплати. Крім обладнання, у нас усе є. Колектив старий, спрацьований. Людей вистачає. Якби дали гроші на обладнання, зарядили би нову лаву, а старий комплекс поки що ремонтували. Був би як недоторканний запас. Щоб наступний розріз відпрацьовувати ним. А так виходить, що одним комплексом ми вже третю лаву закінчуємо.

Шахта «Ударник» — державне вугільне підприємство, яке частину коштів отримує із державного бюджету. Видобуток вугілля ведеться на глибині близько 700 метрів. Гірники кажуть, що за останні два роки відчули певну стабільність у фінансуванні. Середня зарплата на дільниці — 2 тисячі гривень. «Але зарплата — поняття метафізичне. Можемо заробляти і 3 тисячі, однак ціни все одно не доженемо», — зауважує бригадир.

На запитання, чи забезпечені гірники засобами індивідуального та колективного захисту, мої співрозмовники кивають: так, світильники, саморятувальники і вогнегасники є. А ось спецодягу бракує. Причина — на гроші, які виділяються за статтею «охорона праці», вугільні об'єднання закуповують насамперед засоби індивідуального та колективного захисту. На спецодяг грошей уже не вистачає. Тому гірники самі купують комплект — комбінезон, куртка і чоботи, а потім витрачені кошти їм повертають на підприємстві. Комплект коштує приблизно 160 гривень. Якщо новачок влаштовується на роботу, він має спершу витратитися на спецодяг і взуття.

За себе і за того хлопця

«Ви з Києва? Із Донецька? У вас гаряча вода є в квартирі? А у нас її зроду не було. І холодна — лише за графіком», — ділилися своїми проблемами гірники. У гірничого робітника очисного вибою Юрія Маценка стаж роботи під землею — 28 років. Живе у приватному будинку разом із матір'ю і має право на отримання безплатного вугілля за рахунок шахти — 5,9 тонни на рік.

— Половині шахти вугілля не дали ще за перше півріччя, — скаржиться Юрій Маценко. — У мене барачного типу будинок, на вісім сімей. Поки що підтоплюємо штибком, з минулого року трохи залишилося. У нас у бригаді таких троє, що залишилися без вугілля. Торік, щоправда, привезли вчасно. І в позаминулому році. А перед цим п'ять років не давали взагалі.

— І у мене за ті роки кипа чеків накопичилася, — підхоплює Віктор Демченко. — Жодної компенсації. Мені за перше півріччя вугілля привезли. Але на всю зиму не вистачить, адже спалюю два відра на добу. Років три тому дозволяли вивозити по сумочці вугілля із шахти. Потім припинили.

Тонна побутового вугілля в Сніжному коштує 450 гривень. Пропозицій вистачає. «Хочемо ми чи ні, але механізм компенсації за побутове паливо виробляти треба, — вважає заступник міського голови Сніжного Олена Петрухіна. — Передусім це стосується працівників закритих шахт, які мають право на безплатне вугілля. Якщо в державному бюджеті передбачені такі кошти, то чому б не розподілити їх між людьми? Чому треба проводити тендер, у якому виграють то луганські, то київські фірми? Адже придбати вугілля у нас не проблема».

Голова профспілкового комітету шахти «Ударник» Микола Матяш також виступає за те, щоб вугільні підприємства звільнили від обов'язку забезпечувати паливом своїх працівників та пенсіонерів.

— На нашій шахті 2,5 тисячі вуглеотримувачів, із них 1,5 тисячі — пенсіонери, — каже голова профкому. — І цей молодий хлопець повинен нарубати вугілля, щоб заробити самому і ще забезпечити трьох пенсіонерів. Такий тягар шахті не під силу, і це збільшує собівартість продукції. Торік шахта віддала безоплатно 24 тисячі тонн палива. Я прихильник того, щоб на квартирне вугілля держава виділяла кошти, а людина отримувала вугілля на паливному складі. По-іншому не можна.

У приватників жорсткі вимоги і зарплата «в конверті»

У Сніжному — дві працюючі шахти державної форми власності і п'ять приватних. Останні виникли, коли в місті почали масово закривати нерентабельні вугільні підприємства. Завзяття, із яким нові господарі почали видобувати вугілля, наводило на думку, що із ліквідацією шахт поспішили. Зате у гірників з'явився вибір — працювати на державу чи на приватника. Наприклад, шахта «Юніон» була створена на місці закритої державної шахти «Восход». 300 гірників отримали нову роботу. Нині підприємство розширюється — споруджено шахту «Цегельна». Ще одна шахта — «Воскресенська» — також відпрацьовує пласти колишнього ліквідованого вугільного підприємства. Порівняно із державними, приватні шахти мають менший штат працівників поверхні.

«Влаштуватися на приватну шахту дуже складно, — ділилася наболілим місцева мешканка, яку я підвезла редакційною машиною із Тореза до Сніжного. — Мій син знайшов роботу на такій шахті аж у Шахтарську. Ну що сказати... Звичайно, господар вимагає багато. А на всі заперечення — одна відповідь: «Не подобається? Нікого не тримаємо».

Офіційно приватні вугільні підприємства платять робітникам менше грошей, ніж державні. Однак, за словами гірників, компенсація відбувається «у конверті». Свого часу така «подвійна бухгалтерія» стала приводом для підземного страйку в Шахтарську. Гірники виявили, що заробітки, із яких вираховуватиметься пенсія, набагато нижчі, ніж ті, за які вони розписувалися у відомості. Керівники шахтарських міст кажуть, що працюють із такими підприємцями, запрошують їх на комісії в міськраді. Адже якщо під землею трапився нещасний випадок, а робітник був не застрахований у фонді соціального страхування від нещасних випадків, він не отримає компенсації.

«Дірки» живучі, тому що це — свіжа копійка

Ще один варіант роботи для гірників сходу області — так звані копанки. Наприкінці 90-х вони були чи не єдиним способом виживання для багатьох шахтарських родин, коли зарплату на вугільних підприємствах не виплачували. А як тепер?

— Люди, які утримують родини і дивляться у майбутнє, вже звідти пішли, — стверджує Олена Петрухіна. — Працює здебільшого та частина населення, яку ми називаємо маргінальною. Із колишнім розмахом вугілля вже не копають. Але все одно є. На своїх подвір'ях уже перестали, все вибрали. Залишилося в посадках головним чином. Нині ми досить активно працюємо з міліцією, яка складає акти і порушує кримінальні справи. До речі, раніше міліція казала, що це неможливо зробити.

Наступ влади на нелегальні «дірки» не в останню чергу пояснюється і тим, що на узаконених вугільних підприємствах — приватних і державних — тепер регулярно виплачують зарплату і готові приймати підземних робітників. Для місцевого бюджету краще, аби люди отримували зарплату офіційно, з усіма податками і відрахуваннями.

Коли в 2005 році правоохоронні органи розпочали наступ на «дірки» і ліквідували більшість «копанок», їхні робітники вийшли пікетувати Сніжнянський міськвиконком. Тоді обласна влада попросила директорів двох шахт — «Ударник» і «Зоря» — прийняти на роботу колишніх працівників «дірок».

— На нашу шахту прийняли близько 100 осіб, — пригадує Микола Матяш. — Але вони одразу розрахувалися. Адже у нас дисципліна, нарядна система, на робочому місці не вип'єш, п'яним у шахту не пустять. «Дірки» живучі, тому що це — свіжа копійка щодня. Або раз на тиждень. І потім: він сьогодні працює, а завтра може не працювати. Сьогодні більше нарубає і отримає, а завтра відпочине. Артіль, одне слово, немає жодного контролю.

У місті подейкують, що за день роботи на «дірці» можна отримати від 70 до 300 гривень. У кожної «копанки» є свій господар, свої канали збуту. Шахтарі тут — лише наймана робоча сила. Яка не має права на оплату лікарняних або, не доведи Господи, травм — до речі, не таких і рідкісних, враховуючи відсутність контролю.

...Кілька років тому один столичний фотохудожник презентував у Донецьку серію робіт, присвячених «копанкам» та їхнім робітникам. Однак місцева публіка не оцінила творчої знахідки. Донечани, присутні на обговоренні, сприйняли це як спробу очорнити регіон. І наполягали на тому, щоб фотохудожник взявся за якусь «позитивну» шахтарську тему. «Як ви не розумієте, позитивні сюжети не «продаються» на західних виставках», — відверто заперечив автор. У цьому, мабуть, і ключ ставлення столиці до шахтарського регіону. «Продаються» теми «копанок», аварій на вугільних підприємствах, поганої екології. А будні гірницьких колективів та шахтарських сімей залишаються чомусь за кадром.

У наступній публікації ви дізнаєтеся, із чого складається ціна тонни вугілля і чому в галузі такий високий рівень виробничого травматизму.

Ліна КУЩ.

* (Продовження. Початок у № 225).

Для довідки

Загалом у вугільній галузі України працюють 300 тисяч осіб, із них 175 тисяч — підземні робітники.

Середньомісячна заробітна плата у жовтні 2007 року становила 2151 гривню, зокрема, робітників із видобутку вугілля — 2186 гривень.

Із державного бюджету на підтримку вугільної галузі за 10 місяців 2007 року виділено 2 мільярди 381 мільйон гривень.

З початку року приватні шахти Донецької області видобули 222 тисячі тонн вугілля (для порівняння: державне підприємство «Сніжнеантрацит» видало на-гора 360 тисяч тонн).

Аварійна дільниця шахти імені Засядька іде під воду

(Початок на 1-й стор.).

Уже в понеділок увечері до шахти почали подавати воду — як із головного водовідливу на горизонті 529 метрів, так і з річки Кальміус. Очікується, що для заповнення виробки водою знадобиться чотири тижні. Всі інші роботи в шахті припинено, спуск людей під землю заборонений. Під землею перебувають п'ятеро робітників, які контролюють стан ствола і водовідливу. Ще два відділення гірничорятувальників стежать за станом шахтного повітря.

Водночас, як розповів «Голосу України» заступник голови ЦК Профспілки працівників вугільної промисловості Леонід Давидов, існує загроза виходу метану на поверхню після затоплення водою: такі сумні наслідки закриття шахт на Донбасі вже є. Крім того, фахівці повинні розробити нову схему водовідливу, врахувавши і особливості сусідніх шахт. Тим часом експерти розпочали перевірки стану безпеки праці на усіх 33 українських вугільних підприємствах, які видобувають вугілля на глибині понад 1000 метрів. Як заявляв журналістам Прем'єр-міністр Віктор Янукович, гірничі роботи на таких підприємствах будуть проводитися лише відповідно до експертних рішень.

Затоплення аварійної дільниці означає, що експерти так і не потраплять на місце аварій, а тіла 10 гірників, які досі не знайдені, так і залишаться під землею. Київський районний суд Донецька ухвалив рішення про встановлення факту смерті шахтарів, чиї тіла не вдалося підняти. Тепер родини загиблих зможуть отримати компенсації від уряду та фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.

Утім, не для всіх родин судова тяганина позаду. Вдова загиблого прохідника Ірина Каруна каже, що їй не вдалося отримати одноразову допомогу. Гроші виплатять лише після рішення суду, куди комісія відправила жінку встановлювати факт наявності сімейних стосунків. Підставою стало те, що чоловік і дружина були зареєстровані за різними адресами. «Ми двадцять років були разом, є свідоцтво про шлюб, є троє дітей. А прописка різна, тому що жили без квартири: я була прописана у своїх батьків, чоловік — у своїх. Ніколи не думала, що це так важливо», — поскаржилася "Голосу України" вдова. Ірина каже, що родині зараз дуже не вистачає грошей: чоловікова зарплата на жовтень і допомога на поховання закінчилися. Сама жінка не працювала, сиділа вдома із молодшою дочкою чотирьох років: дівчинка часто хворіє і не може відвідувати дитсадок. Ірина подала заяву до суду, засідання призначене на 10 грудня. Вона розповіла, що смерть батька діти переживають дуже важко: хворіють, у них безпричинні перепади настрою. Цій родині не завадила б допомога психолога.

Фото Ігоря ТКАЧЕНКА (Укрінформ).

Під час обстеження потерпілого в Донецькій обласній клінічній лікарні профзахворювань.

■ ЕКОЛОГІЯ

Уряд збільшить площу лісів

Про це повідомили в прес-службі Президента України. Глава держави поставив завдання для підприємств, в управлінні яких перебуває лісовий фонд, щорічно забезпечувати перевищення лісовідновлення над вирубкою не менш як удвічі. Адже нові лісові насадження в країні щорічно утворюються на площі 45—50 тис. га. А це лише на 30—50 відсотків перевищує площу зрубів та недостатньо для досягнення оптимальних показників лісистості.

За словами директора Київського еколого-культурного центру Володимира Борейка, лісистість України становить 15,6 відсотка. За сучасними оцінками, для задоволення потреб економіки — функціонування розвиненого сільського господарства і промисловості — цю площу необхідно збільшити щонайменше на 2—2,5 млн. га. Найгостріша нестача лісових насаджень відчувається в степовій зоні, де вони виконують винятково важливі захисні функції. Недостатньо їх у Лісостепу і навіть на Поліссі. Крім того, через недостатнє бюджетне фінансування зменшились обсяги створення захисних лісових насаджень і полезахисних лісосмуг. З цієї ж причини в більшості регіонів країни виникла складна екологічна ситуація із захистом грунтів від водної і вітрової ерозії.

Олександр ПЕКНИЙ.

Усі мисливські угіддя — в руки заможних людей?

Крим. ***Понад 50000 гектарів мисливських земель Сімферопольського району кримський уряд передав у довгострокове користування комерційній фірмі без проведення жодного конкурсу. Новий користувач, Сімферопольське районне агропромислове об'єднання, — комерційна організація, яка складається з восьми ще більших підприємств-землекористувачів району.***

Це рішення обурило не лише активістів Кримської організації Українського товариства мисливців і рибалок (УТМР), за яким було закріплено ці землі. Вони відстоюватимуть свої зневажені права в суді, бо переконані в тому, що надто швидко мисливські угіддя Криму перетворяться на недосяжний для рядових мисливців «елітний клуб», де право полювати отримують або дуже заможні люди, або іноземці за великі гроші. «Конкуренція серед надто багатьох різних організацій мисливців вже набула форми фізичного протистояння», — заявив голова Кримської республіканської ради УТМР Михайло Свиридов, навівши на підтвердження цієї тези чимало прикладів.

Передавати мисливські угіддя в довгострокове користування комерційній структурі незаконно, бо вони закріплені за УТМР на 25 років. Керівництво і члени товариства мисливців та рибалок відстоятимуть свої законні права на ці угіддя.

Депутатське звернення подали прокуророві Криму і депутати-«бютівці» Верховної Ради автономії. На прес-конференції вони заявили, що це не випадкове й не перше такого роду рішення: у вересні ВР АРК ухвалила постанову про аналогічне вилучення мисливських угідь у Джанкойського, Бахчисарайського товариств мисливців і рибалок та клубу мисливців Керчі. А Кримська організація Українського товариства мисливців і рибалок згадала ще одну свою втрату — коли від уряду автономії отримав 28000 гектарів на території того ж таки Сімферопольського району приватний клуб «Фауна», куди членський внесок коштує 2,5 тисячі гривень, що пересічному кримському мисливцеві не по кишені. Рядові ж любителі полювань засвідчили: півострів уже має сумний досвід подібних передач угідь комерційним фірмам, які організовують «масові відстріли всього живого для багатих, займаються не збереженням і розвитком мисливських угідь, а нищенням флори й фауни за великі гроші». Зокрема, приватні організатори полювань для іноземців непідконтрольні нікому, як і кількість убитих тварин та птахів, що їх після таких велелюдних бойовищ по живих мішенях знаходили цілі гори у великих, прихованих від людських очей могильниках. Нові власники цього виду мисливського бізнесу виявляють нехіть до збереження популяцій, бо їх цікавить лише отримання швидкого прибутку.

У Верховній Раді автономії вважають: закріплення землі за районним агропромоб'єднанням законне, бо його представники першими подали всі необхідні папери. А ще стверджують: досі ця земля не була закріплена ні за ким.

Віктор ХОМЕНКО.

Подарунки славутицьким дітям

До цьогорічного Міжнародного дня інвалідів у місті атомників Славутичі, що в Київській області, проведено чергову низку благодійних заходів щорічної акції «Дітям Чорнобиля».

Так, програмою «Здоровий спосіб життя серед дітей-інвалідів та сиріт, які стали такими внаслідок Чорнобильської катастрофи» проведено тематичні бесіди, спортивні змагання з плавання, шахів і шашок, стрибків на батуті, легкої атлетики.

Вручено і подарунки. 52 дітям-інвалідам — куртки, спортивні костюми, футболки, комплекти з настільного тенісу, гімнастичні скакалки та обручі, кеглі, м'ячі. А повний комплект спортивної форми — куртки, костюми і футболки — вручено призерам чемпіонату України та Київської області Марині Шовковій (стрибки на батуті) й Олександру Костюку (інваспорт-плавання).

Дитячі книги, художні полотна на тему «Казка», гімнастичний інвентар, іграшки, а також набори з шоколаду, печива й соків дісталися 17 дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківської опіки.

Усього вручено подарунків на суму 8 тисяч гривень, які виділили спонсори — ЗАТ «Отіс» (генеральний директор Михайло Пономаренко) і Український християнський благодійний фонд «Єдність» (президент Ганна Лоза). Організаційну підтримку акції надав «Союз Чорнобиль України» (президент Юрій Андреєв).

Завідувачка сектору соціальної роботи Славутицького міськвиконкому Алла Божок (у центрі) з дітьми-сиротами Мариною Шовковою і Русланом Щербаком.

Олександр НІщук, виконавчий директор міжнародної благодійної акції «Дітям Чорнобиля»—2007. Фото автора.

Нечимне житиме. Ми не дамо йому зникнути

На Волині тривають роботи з відновлення озера Нечимне, перебування на якому свого часу надихнуло Лесю Українку до написання відомої драми-феєрії «Лісова пісня».

Лісове озеро Нечимне, де влітку 1884 року в дядька Лева Скулинського гостювала Леся Українка, гине. Від його колись широкого і глибокого плеса залишилася лише покрита кількасантиметровим шаром води і повністю заросла диким далекосхідним рисом улоговина. Фактично, це вже болото.

Нагадаємо, проблема Нечимного обговорюється в нашій газеті з жовтня 2004 року. Саме тоді «Голос України» разом з Держводгоспом оголосили екологічну акцію з його порятунку. Завдяки спільним старанням начальника Волинського облводгоспу Юрія Бахмачука і «Голосу України» вдалося привернути увагу громадськості до критичної ситуації на меморіальній водоймі. Публікації на захист Нечимного згодом з'явилися в «Літературній Україні», обласних газетах «Волинь-нова», «Віче», інших виданнях.

Своє слово про порятунок озера сказали облдержадміністрація, обласна рада, керівництво Ковельського району, тодішній заступник голови Верховної Ради України Микола Томенко, письменник Іван Драч, відомий фітотерапевт, народна цілителька Наталія Земна... Під листом до міністра охорони навколишнього природного середовища з проханням захистити Нечимне від зникнення на початку 2006 року підписалися майже всі дорослі жителі розташованого неподалік озера села Скулин.

Оперативно відгукнувся на сигнал біди і голова Держводгоспу України Василь Сташук, виділивши кошти на дослідження акваторії і довкілля озера. Ще в травні—червні 2005 року їх провів інститут «Волиньводпроект». До речі, це робилося вперше. У вересні того ж року в урочищі Нечимне за участі громадськості відбулася техрада з обговорення техніко-економічного обгрунтування проекту (ТЕО). Думка була одна: Нечимне смертельно хворе і його потрібно негайно рятувати. Влітку 2006 року майже тим же складом учасників техради ТЕО було рекомендоване до затвердження, а наприкінці листопада був готовий і сам проект відновлення водного плеса Нечимного. Решта часу пішла на різні погодження. Довелося зібрати понад сімдесят різних підписів, подолати численні бюрократичні перешкоди. Тож можна уявити радість усіх причетних до цієї справи людей, коли цієї осені почалися перші роботи, поки що підготовчі, з реалізації цього проекту.

Як розповів начальник Волинського облводгоспу Юрій Бахмачук, зараз до озера прокладається лінія електропередач напругою 10 кіловольт, облаштовуються дві артезіанські свердловини. Наступного року, залежно від фінансування, планується збудувати чеки для намиву озерного мулу, придбати земснаряд, прокласти пульпопроводи і розпочати власне роботи з очищення Нечимного від багатометрових донних відкладів. Загальна вартість робіт — 4,8 мільйона гривень, а їхня тривалість — два з половиною роки.

— Проект відновлення озера Нечимне абсолютно екологічний, — переконаний Юрій Бахмачук. — Відкачування пульпи здійснюватиме електрифікований земснаряд. Ніякої солярки і мастил там не буде. МАЗів і КамАЗів також. Чеки намиву розташовані за межами ландшафтного заказника «Нечимне». Місце їх розташування погоджено з лісівниками. Відфільтрована вода каналом повертатиметься назад, у озеро. Рівень в ньому підтримуватимуть пробурені поруч з ним дві артезіанські свердловини.

Передбачається, що ухил дна становитиме один до десяти. Тобто через кожні десять метрів глибина зростатиме на метр. Найбільша ж сягатиме чотири, а середня — 2,15 метра. Щоб Нечимне знову стало озером, доведеться відкачати 272 тисячі кубічних метрів пульпи. Тоді воно матиме площу 5,05 га. Тобто приблизно таку, як за Лесі Українки.

Усе залежатиме від фінансування проекту. Будемо сподіватися, що держава знайде за потрібне виділити наступного року два мільйони гривень, так, як цього просить Волинський облводгосп. Розтягування робіт у часі лише підвищить їхню вартість.

Отже, крига скресла. Патріотичну справу розпочато. Будемо сподіватися, що вже в 2010 році Нечимне постане перед нами таким, яким його бачила Леся Українка і яким його пам'ятають місцеві старожили. Надія міцніє ще й тим, що відновлення славнозвісного озера перебуває під особистим контролем голови Держводгоспу України Василя Сташука.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

Земля зі Святих гір вирушить у Карпати

Капсулу із землею, взятою з гори Артема у Святогірську (Донецька обл.), закладуть до підніжжя монумента, який буде споруджено на найвищій вершині країни — Говерлі.

В урочистій церемонії, яка відбулася у Святих горах, взяли участь керівники міст Слов'янська і Святогірська, громадськість, школярі. «Ідея створення на найвищій вершині України монумента із державною символікою служить зміцненню дружніх стосунків між усіма етнічними групами, всіма регіонами України, які мають свої історичні долі, свої джерела духовності», — зазначив міський голова Слов'янська Валентин Рибачук. Честь закласти капсулу до підніжжя монумента випала гідному представникові донецького краю, рекордсмену світу із силових трюків Дмитрові Халаджі.

Ліна КУЩ.

Біблію викарбували на монеті

Колекція музею нумізматики у старовинному місті Острозі, що на Рівненщині, поповнилася пам'ятною золотою монетою.

Її нещодавно випустив Національний банк України. Монета присвячена 425-річчю Острозької Біблії. Цілком природно, що на ній зображені першодрукар Іван Федоров та князь Костянтин Острозький, які у XVI столітті об'єднали свої зусилля для випуску унікальної книги. Номінал монети — 100 гривень, реальна вартість — 6097 гривень. Виріб містить 31,1 грама золота дев'ятисотої проби.

Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

Проблема Нечимного обговорюється в нашій газеті з жовтня 2004 року

Господарський суд міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) Постановою від 23.08.2007 року по справі № 15/620-б визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «РЕМЕКСАНН» (03191, м. Київ, вул. Академіка Костичова, 7, Код ЄДРПОУ 33097217) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Товариство з обмеженою відповідальністю «РЕГБІ ІНТЕРНЕШНЛ СПОРТ» (02222, м. Київ, пр-т Маяковського, 32-Д, Код ЄДРПОУ 32671471).

Печатку, штамп та установчі документи банкрута ТОВ «РЕМЕКСАНН» вважати недійсними.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з моменту опублікування оголошення.

Постановами Господарського суду м. Києва визнані банкрутами та відкрито ліквідаційну процедуру стосовно:

— по справі № 15/866-б ТОВ «Класік-Лайн» (м. Київ, вул. Бастіонна, 1/36; код ЄДРПОУ 33546821);

— по справі № 15/867-б ТОВ «Новий день» (м. Київ, вул. О. Вишні, 7; код ЄДРПОУ 31087956).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Нестеренка С. С.

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня виходу оголошення.

Постановою про визнання боржника банкрутом господарський суд Київської області (01032, м. Київ, вул. Комінтерну, 16) від 30.10.07 року по справі № Б14/405-07 визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю фірму «Агрос» (код ЄДРПОУ: 23577021, адреса: 09100, Київська область, м. Біла Церква, вул. Гагаріна, 15, кв. 7, п/р № 260043083801 в АКБ «Мрія» м. Біла Церква, МФО 321325) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором ТОВ фірма «Агрос» призначено арбітражного керуючого Золотоверх Олену Михайлівну (ліцензія № 307427 серія АВ від 24.04.07 р., адреса: 09100, м. Біла Церква, проспект 50 років Перемоги, 125, кв. 135).

Господарським судом Полтавської області порушено провадження по справі № 18/178 про банкрутство агропромислового підприємства «ДАР» (37200, Полтавська область, Лохвицький район, с. Млини, ідентифікаційний код 30130523, п/р 260081782 в АБ «Полтава - Банк», МФО 331489).

Розпорядником майна по справі призначено Купрієнка Миколу Володимировича. Ліцензія № 783192 від 01.06.2004 року. Адреса: 36003, м. Полтава, Майдан Незалежності, 1 б, кімната 18.

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Шевченківський районний суд м. Львова (вул. Січових Стрільців, 12) повідомляє, що 06 грудня 2007 року о 16-30 год. розглядатиметься справа за позовом Корінець І. В. до Багінського В. М., Багінського О. М., з участю третьої особи Органу опіки та піклування Шевченківського району м. Львова про визнання осіб такими, що втратили право користування житловим приміщенням викликається як відповідач Багінський Владислав Миколайович. У разі неявки справа буде розглянута у його відсутності.

Суддя Білінська Г. Б.

Постановою господарського суду Хмельницької області(29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) по справі № 4/150-Б від 22.11.2007 р. товариство з обмеженою відповідальністю «Агро — Інвест» (32500, смт. Віньківці, Хмельницької обл., вул. Кривоноса, 2, код ЄДРПОУ 32481465, р/р 260049215 в ХОД «Райффайзен банк Аваль» Хмельницький, МФО 315966) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Чернецьку Аллу Анатоліївну(ліцензія АВ № 158528 від 11.01.2007 р., м. Хмельницький, вул. Заводська, буд 26, кв.8). Вимоги кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) від 07.11.2007 р. у справі № Б29/16-07(Б40/210-06) Приватне підприємство «Агропромислова фірма «Провесінь» (51250, Дніпропетровська обл., Новомосковський р-н, смт. Губиниха, вул. Берегового, 34-Б; код ЄДРПОУ 30557411; п/р № 26003122341001 в КБ «ПриватБанк», м. Дніпропетровськ, МФО 305299) визнано банкрутом, відкрита ліквідаційна процедура строком на 1 рік, ліквідатором призначено арбітражного керуючого Євстаф'єву Вікторію Вікторівну, ліцензія АВ № 081121 від 19.07.2006 р.; адреса для кореспонденції: 49023, м. Дніпропетровськ, а/с 1523; тел. (056) 371-66-58.

Господарський суд міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) Постановою від 23.08.2007 року по справі № 15/618-б визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «ЖИТЛОВИК-СЕРВІС» (03035, м. Київ, вул. Механізаторів, 2, Код ЄДРПОУ 32820305) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Товариство з обмеженою відповідальністю «РЕГБІ ІНТЕРНЕШНЛ СПОРТ» (02222, м. Київ, пр-т Маяковського, 32-Д, Код ЄДРПОУ 32671471).

Печатку, штамп та установчі документи банкрута ТОВ «ЖИТЛОВИК-СЕРВІС» вважати недійсними.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з моменту опублікування оголошення.

Комітет кредиторів та ліквідатор ВАТ" Птахофабрика " Львівська ",

повідомляють про проведення чергових торгів з продажу залишку активів.

На торги, з врахуванням 15% уцінки виставляються активи (інвентарні об'кти) ВАТ" Птахофабрика "Львівська" 80500, с. Заводське, Буський р-н, Львівської області, ЄДРПОУ- 00852743, а саме: Лот №1 силосна яма з залізобетонних плит на 700тон силосу розміром 50х6 м. початкова ціна продажу 3910грн.; Лот № 2 звіроферма (інв.№ 3491) с. Гута, Буського р-ну Львівської області, до складу входить 11 шед, з клітками та будиночками для норок початкова ціна продажу 43247,15грн.: Лот № 3 картоплекомбайн 1987р. випуску початкова ціна продажу 4391,67грн.; та 50 позицій МШП вартість за одиницю якого менша за 100 грн. Ціни продажу вказані без урахування ПДВ.

З умовами продажу та технічною характеристикою реалізуємого майна, можна ознайомитись у організатора торгів в робочі дні з 10-ї і до 17-ї год. дня. Для участі в торгах необхідно надати письмову заяву організатору торгів за адресою: 80500, с. Заводське, Буський р-н, Львівської області, та сплатити гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізуємого майна і реєстраційний збір для реєстрації учасника торгів-17,00грн., які перераховуються на р/р 260002238374017 в Буському відділені ЗГРУ Приватбанку МФО 325321, ЄДРПОУ-00852743

Строк надання заяв 30-ть календарних днів із дня публікації даного оголошення в газеті. Торги відбудуться на 35 -й (робочий) день із дня публікації даного оголошення в газеті. Початок торгів об 11-00 год. відповідно на ВАТ" Птахофабрика " Львівська " за адресою: 80500, с. Заводське, Буський р-н, Львівської області. Переможець торгів на підставі затвердженого протоколу укладає договір купівлі-продажу з ліквідатором ВАТ" Птахофабрика "Львівська". Оплата за придбаний об'єкт здійснюється переможцем на протязі 20 календарних днів з часу підписання договору купівлі-продажу. Передача об'єкту переможцю торгів здійснюється тільки після повної оплати ним грошових коштів за договором купівлі-продажу.

Довідки за телефоном (03264) № 4-74-84 .

---

1. Замовник торгів: **" ВАТ ЕК " Севастопольенерго" код ЄДРПОУ 05471080**

1.1.Поштова адреса: **99040 м. Севастополь, вул. Хрустальова,44**

1.2. Контактні:

Телефон/ факс **(0692) 46 87 18**

2. Інформація про товари (товари, послуги), що закуповуються: **Вибір виконавця робіт по виносу приладів обліку на фасад.**

3. Місце та спосіб отримання тендерної документації:

Тендерну документацію можна отримати в ВАТ ЕК " Севастопольенерго" надіславши **факс - повідомлення про бажання** участі у відкритих торгах.

3. Додаткова інформація:

Кінцевий термін подання тендерних пропозицій - 25 грудня 2007 р.

---

1. Замовник торгів: **" ВАТ ЕК " Севастопольенерго" код ЄДРПОУ 05471080**

1.1.Поштова адреса: **99040 м. Севастополь, вул. Хрустальова,44**

1.2. Контактні:

Телефон/ факс **(0692) 46 87 18**

2. Інформація про товари (товари, послуги), що закуповуються: **Вибір виконавця по проектуванню ПС 110/6 кВ "Омега" на проспекті Столетова м. Севастополь.**

3. Місце та спосіб отримання тендерної документації:

Тендерну документацію можна отримати в ВАТ ЕК " Севастопольенерго" надіславши **факс - повідомлення про бажання** участі у відкритих торгах.

3. Додаткова інформація:

Кінцевий термін подання тендерних пропозицій - 25 грудня 2007 р.

---

1. Замовник торгів: **" ВАТ ЕК " Севастопольенерго" код ЄДРПОУ 05471080**

1.1.Поштова адреса: **99040 м. Севастополь, вул. Хрустальова,44**

1.2. Контактні:

Телефон/ факс **(0692) 46 87 18**

2. Інформація про товари (товари, послуги), що закуповуються: **Вибір виконавця робіт по виконанню монтажних робіт з установки другого трансформатору на ПС № 11**

3. Місце та спосіб отримання тендерної документації:

Тендерну документацію можна отримати в ВАТ ЕК " Севастопольенерго" надіславши **факс - повідомлення про бажання** участі у відкритих торгах.

3. Додаткова інформація:

Кінцевий термін подання тендерних пропозицій - 25 грудня 2007 р.

Господарським судом Вінницької області (21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) постановою від 06.11.2007 року по справі № 5/569-07 визнано банкрутом Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Насіннєвод» (24112, с. Гонтівка, Вінницька обл., Чернівецький район, код ЄДРПОУ 20096657).

Відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Чернівецький районний центр зайнятості (24100, смт Чернівці, вул. Лісова, 19, тел. 8-04357-21331).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) від 26.06.2006 р. по справі № Б-48/68-06 Товариство з обмеженою відповідальністю "Гранат" (61099, м. Харків, пл. Рози Люксембург, 2, кв. 152, код ЄДРПОУ 31234981, п/р 2600801820 в ХФ АКБ "Факторіал-банк", МФО 251715) визнано банкрутом в порядку ст. 52 Закону України № 784-XIV від 30.06.1999 р.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Мацокіна Володимира Володимировича (ліц. АБ № 116297 від 03.02.2005 р.).

Заяви кредиторів з грошовими вимогами приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за адресою: 64300, Харківська область, м. Ізюм, вул. Соборна, 22.

Господарським судом Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру на підставі ст. 52 Закону України «Про відновлення платоспроможності або визнання його банкрутом» відносно наступних підприємств:

1. Приватно-орендного сільськогосподарського підприємства «Лан» (код ЄДРПОУ 30804370, адреса: 23015, с. Лука-Барська Барського району Вінницької області, р/р 260083017026 в ВФ АКБ «Мрія», МФО 302559). Постанова від 01.11.07 р. Справа № 10/274-07.

2. Барського малого виробничо-комерційного підприємства «Зоря ЛТД» (код ЄДРПОУ 24898299, адреса: 23000, Вінницька область, м. Бар, вул. М. Кривоноса, 66). Постанова від 01.11.2007 р. Справа № 10/275-07.

Ліквідатором призначено Вінницький обласний сектор з питань банкрутства (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) Постановою від 23.08.2007 року по справі № 15/621-б визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «КЕЙБЛ МЕНЕДЖМЕНТ СІСТЕМЗ» (02160, м. Київ, пр-т Воз'єднання, 19, Код ЄДРПОУ 31107521) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Товариство з обмеженою відповідальністю «РЕГБІ ІНТЕРНЕШНЛ СПОРТ» (02222, м. Київ, пр-т Маяковського, 32-Д, Код ЄДРПОУ 32671471).

Печатку, штамп та установчі документи банкрута ТОВ «КЕЙБЛ МЕНЕДЖМЕНТ СІСТЕМЗ» вважати недійсними.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з моменту опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) від 20.11.2007 р. по справі № 10/198б Відкрите акціонерне товариство «Лисичанське автотранспортне підприємство № 10970», розташоване за адресою: м. Лисичанськ Луганської області, вул. Свердлова, буд. 131, код ЄДРПОУ 03115991, п/р № 2600730340053 в Філії відділення Промінвестбанку м. Лисичанська, МФО 304416, визнано банкрутом, відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Мамруков Олександр Анатолійович (ліцензія серії АВ № 307500 від 30.05.2007 р., що мешкає за адресою: 91000, м. Луганськ, вул. Челюскінців, 143а/76).

Господарський суд Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) 24.05.2007 р. по справі № 5/45 Відкрите акціонерне товариство «Судбудізоляція» (54022, м. Миколаїв, проспект Леніна, 81), р/р № 26009000019001 в ФМД АТ «Індекс банк», МФО 326944, код 01414376) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Фоменко Мілену Сергіївну (ліцензія серії АВ № 307544 від 15.06.2007, адреса: 54015, м. Миколаїв, Бузький бульвар, 1, кв. 32, тел. (0512) 352237).

Ухвалою Господарського суду Одеської області у справі № 24-7-5/297-06-7817 від 22.11.2007 р. введено процедуру санації ВАТ ХК «Краян» (м. Одеса, вул. Косовська, 2; код ЄДРПОУ 05769299).

Керуючим санацією призначено арбітражного керуючого Нестеренка С. С.

Усі бажаючі взяти участь у відновленні платоспроможності ВАТ ХК «Краян» можуть надсилати плани санації керуючому санацією Нестеренко С. С. (07400, Київська область, м. Бровари, вул. Гагаріна, 27, кв. 193).

Господарський суд Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1):

1) Постановою від 15.11.2007 р. у справі № 2/147-Б визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру відкритого акціонерного товариства «Війтівецьке хлібоприймальне підприємство», код 00956804, Хмельницька обл., Волочиський район, смт. Війтівці, вул. Радянська, 21, р/р 2600767267 в Волочиському відділенні ХОД «Райффайзен Банк Аваль» МФО 315966;

2) Постановою від 29.11.2007 р. у справі № 3/344-Б визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру приватного підприємства «Проміс», код 23833335, м. Хмельницький, вул. Трудова, 11, кв. 62, р/р 26004264 в ХОД «Райффайзен Банк Аваль», МФО 315966.

Ліквідатором банкрутів призначено Клименко А. В., 29006, м. Хмельницький, вул. Довженко, 3, кв. 5, тел. 8 (0382) 764639.

Вимоги подавати протягом місяця.

Ухвалою господарського суду Полтавської області (вул. Зигіна, 1, м. Полтава) порушено справу № 4/155 про банкротство суб'єкта підприємницької діяльності - фізичної особи Бойко Олега Володимировича (вул. В. Тирнівська, 39/а, кв. 60, м. Полтава) по заяві суб'єкта підприємницької діяльності - фізичної особи Кільчевського Миколи Вікторовича (пр. 1 Травня, 8/1, кв. 37, м. Полтава).

Розпорядником майна призначений арбітражний керуючий Боровик Руслан Леонідович (ліцензія серія АВ № 307549 від 25.06.2007 р. (пров. Перспективний, 10). Заяви про грошові вимоги до боржника приймаються протягом місяця з дня публікації даного оголошення.

Господарський суд міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) Постановою від 23.08.2007 року по справі № 15/619-б визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «БВА груп» (01004, м. Київ, вул. Горького, 25-В, Код ЄДРПОУ 33226621) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Товариство з обмеженою відповідальністю «ПРОСТСНАБ» (02222, м. Київ, пр-т Маяковського, 32-Д, Код ЄДРПОУ 33493314).

Печатку, штамп та установчі документи банкрута ТОВ «БВА груп» вважати недійсними.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з моменту опублікування оголошення.

Сьогодні в «Київ-модерн-балеті» — допрем'єрний показ фантасмагорії для дорослих «Лускунчик»

Минуло 110 років від дня народження видатного українського письменника Андрія ГОЛОВКА (1897—1972)

Казах у країні козаків

У Києві побував знаменитий казахський поет і філолог Олжас Сулейменов (на знімку), постійний представник Казахстану при ЮНЕСКО.

Пан Сулейменов перебував у нашій столиці лиш один день, одначе встиг виступити на двох зустрічах — зі студентами Національного університету імені Шевченка та в Національній спілці письменників. На останній зустрічі побував і наш кореспондент.

Олжасові Сулейменову 71 рік, але на вигляд, без жодної компліментарності, можна сказати, що він літ на двадцять молодший — чорне густе волосся без ознак сивини, зачіска а-ля «Бітлз». На зустріч він прийшов у темних окулярах і не без гумору зізнався, що в такий спосіб ховає від телекамер «ліхтар» під оком — отримав його недавно в Парижі під час гри у волейбол. «Я граю у волейбол вже п'ятдесят років!» — сказав гість.

Сулейменов — поет, унікальний для радянської культурної ситуації. Казах, він писав російською. Його вірші одразу ставали відомими в Союзі й у такий спосіб, без перекладчів і посередників, підносили авторитет казахської поезії.

Здавалось би, такого поета радянські прихильники одномовності повинні були на руках носити! Але коли 1975 року вийшла книжка Сулейменова «Аз и Я», стотисячний наклад якої вмить розкупили, автора шалено критикували комуністичні ідеологи. Лише тепер змогло побачити світ продовження тої книги. Твір зветься «Мова письма» і вийшов недавно в українському перекладі, за особистого сприяння Надзвичайного і Повноважного Посла Казахстану в Україні пана Жумбаєва.

Саме на «Мові письма» гість ставив автографи шанувальникам своєї творчості. Втім, менше говорили про поезію, більше — про загальнокультурну та політичну ситуацію на пострадянському просторі, в Росії, Казахстані та Україні. Олжас Сулейменов процитував, практично без акценту, знаменитий рядок Тичини: «На майдані коло церкви революція іде...». А пострадянську ситуацію проілюстрував анекдотом про чоловіка, який працював на заводі, де виробляють швейні машини. Він щодня виносив із заводу одну деталь, щоб потім скласти швейну машину. А коли склав, то у нього вийшов кулемет. «Отак іноді складаються нині політичні проекти!» — іронічно зауважив пан Сулейменов.

Розмова торкнулася й теми голоду 1933-го року. Казахстан також це пережив — тоді вимерло 3 мільйони казахів, це половина нації, відтоді казахи стали меншістю на власній землі. Саме через те, не в останню чергу, Сулейменов став російськомовним поетом —від імені народу, половина якого зникла з лиця землі.

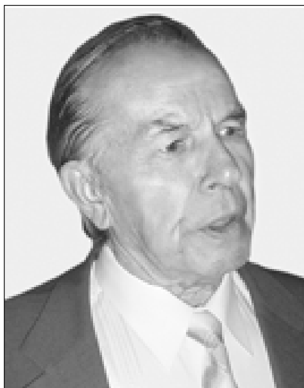
Олжас Сулейменов підтримав на Генеральній конференції ЮНЕСКО ідею визнання українського голоду 1933 року геноцидом і сказав, що Казахстан наступного року також відзначатиме цю скорботну дату своєї історії.

На зустрічі виступали також наші письменники Володимир Яворівський, Павло Мовчан, Віль Гримич, Михайло Слабошпицький. Останній читав із пам'яті вірші Сулейменова, які вперше почув і запам'ятав ще сорок років тому.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Знаменитий Отелло починав як машиніст паровоза

Народний артист України Микола Момот (на знімку) — ціла епоха в історії Донецького театру опери та балету: тут він працював 35 років (1969—2004). «Пишаюся тим, що виріс і виховався на сцені цього знаменитого театру, і вдячний колективу за це», — сказав артист, який днями відзначив своє 75-річчя.

Микола Семенович народився у селі Гродівка Красноармійського району на Донеччині. Шлях на сцену пролягав через службу в армії та виробництво. Що було типово для тих часів: сам Анатолій Солов'яненко отримав спеціальність гірничого інженера.

— Я за професією залізничник, працював у депо в Ясинуватій, потім був машиністом поїзда, — розповідає М. Момот. — А до мистецтва, спочатку самодіяльного, залучився в залізничному технікумі, куди потрапив після десяти класів вечірньої школи. Потім підказали: можна вступити до консерваторії, де є підготовче відділення для таких, як я. Адже музичної освіти в мене не було, лише голос.

Молодий залізничник поїхав до Ленінградської консерваторії. Там прослухали і прийняли без іспитів. Та виникла перешкода: Момот не відпрацював належний час після закінчення технікуму.

— Коли звернувся до начальника відділення дороги, він мене не відпустив, — пояснює ювіляр. — Мовляв, нам потрібні залізничники. Я — до начальника Донецької залізниці Кривенка, великого шанувальника музики. Потрапив на прийом, розповів, що і як. «Треба їхати, — каже. — Я тебе відпускаю. Навіть квиток випишу безплатний до Ленінграда». Так із благословення колишнього начальника залізниці я і потрапив до консерваторії.

Цей курс був багатим на таланти. Разом з Миколою Момотом училися майбутні народні артистки СРСР Олена Образцова та Ірина Богачова, на старшому курсі — майбутній народний артист СРСР Володимир Атлантов. Такого сплеску талантів консерваторія давно не знала. Щоб прожити в чужому місті, студент із Донеччини працював у порту вантажником, не цурався і іншої роботи.

Його державним екзаменом стала партія Хозе в опері «Кармен». А після консерваторії молодий тенор пішов в армію. Служив в ансамблі Групи радянських військ у Німеччині. «Там була дуже досвідчена концертмейстер Раїса Федорівна Третяк. Вона сказала: «Колю, твоя кар'єра — оперного співака». Всі оперні клавіри вона грала напам'ять, націлювала мене, не давала схибити...»

...У Донецькому оперному Микола Момот починав із партії Джонсона в «Дівчині з заходу» Пуччіні — складної, як для початківця. Згодом опанував майже весь класичний репертуар: партії Германа, Дон Карлоса, Манріко, Рудольфа, Хозе, Пінкертона. Але вершиною майстерності і артист, і прихильники його таланту вважають партію Отелло з однойменної опери Верді. Для виконання цієї партії Момота запрошували на зарубіжні гастролі ще тоді, коли Донецький оперний вважався «невиїзним» — бо його мало знали зарубіжні імпресаріо. Але коли імпресаріо помітили Момота, вони зацікавилися і донецьким колективом. І вже в 1990-ті роки відбулися перші зарубіжні гастролі Донецької опери.

— «Отелло» ми поставили перед поїздкою театру до Одеси, — пригадує Микола Семенович. Керівництво театру не було впевнене в успіху. Однак це був тріумф. Колеги обнімали мене і плакали. Після вистави мені літні одягальниці казали: ви з цією виставою можете їхати по всьому світу.

Старші донецькі глядачі досі пригадують Отелло у виконанні Момота і кажуть, що порівняння не на користь молодшого покоління. Про свій успіх артист каже так: «Це дуже важка праця. Щоб чогось досягти, треба бути одержимим і працювати щоденно. Не кожен це розуміє і не кожен прагне».

Микола Момот — професор Донецької державної музичної академії імені С. Прокоф'єва. Дві його вихованки — Ганна Максудова та Фатьма Касьяненко — вже солістки Донецького оперного театру.

Ювіляр запевняє, що перебуває в чудовій формі й хоч сьогодні готовий вийти на сцену. А про секрети підтримання такої форми говорить просто: «Я не зманіжуваю себе. Кутатися, закривати рота хустинкою не буду. Так, мистецтво вимагає в чомусь жертв. Може, не підеш на день народження до друга, бо тобі завтра співати у виставі. Але жодних обмежень, і фізичних також, для мене не існує. Я міг килими витрушувати перед виставою «Отелло». Це мене навіть підбадьорювало!»

Ліна КУЩ.
Фото автора.

Чим нас більше, тим менше

■ НОВА КНИГА

У видавництві «Істина» вийшла книжка Станіслава Лазебника (на знімку) «Закордонне українство: витоки та сьогодення». Нам це особливо приємно, бо кілька розділів книги ще 2006 року друкувалися в «Голосі України».

На цьому — годі про приємне. Бо книжка зовсім не для розважального читання. Нехай вас не обманює її нейтрально-плавний заголовок та ідилічна обкладинка — усміхнені люди у вишиванках на тлі глобуса. Зазвичай, коли йдеться про це, згадують, скільки нас у світі. І в цій книжці згадано про тих українців, що стали національними героями обох Америк і навіть Китаю. Але автор не обмежується красивими винятками. Він іде вглиб проблеми, оперує цифрами, а не емоціями. І виявляється: зростання еміграції зовсім не означає, що нас у світі стає більше. Навпаки, в багатьох країнах, починаючи з Польщі, наші люди не поспішають хвалитися, що вони — українці, й на те є причини (розділ «Статистика знає не все»). А наші діаспори в різних країнах часом розколоті й неодностайні (розділ «Консолідація — гасло й реальність»). А «четверта хвиля» еміграції вже менше дбає про свою ідентичність, ніж попередні. Читаючи це, маєш дивне враження: розсіявшись по світах, ми не розширили Україну до меж світу. Ми не наповнюємо собою світ, а лише зменшуємо ту Україну, яка нам належить.

Ось чому корисно читати цю книжку. Її написано зі знанням справи (автор довго працював із діаспорою — і як громадський діяч, і як чиновник МЗС).

А що прикро — як то буває з вартісними книжками, товарний вигляд — скромний, а наклад — надто малий, усього 500 примірників.

Віктор ГРИНЕВИЧ.

День «Митьківського» рівнодення

VI фестиваль «Митьківські пісні» відбувся в миколаївському Російському театрі. Він об'єднав різні музичні напрями, які, здавалося б, до класичних «митьків» відношення не мають. Разом виступали лідери рок-груп, джаз-оркестр, любителі авторської пісні і навіть циганський ансамбль. У Миколаєві «митьківський» рух — найпотужніший в Україні, тому і фестиваль проводять тут.

Про пітерський рух художників і музикантів, які за ім'ям засновника Дмитра Шангіна, називали себе «митьками», заговорили років 20 тому. Приєдналися до них рок-музиканти Шевчук, БГ, Макаревич, Кінчев, Сукачов. «Митьки» миролюбні, простуваті і «нікого не хочуть перемогти». Головне — тільник, пляшка портвейну, плавлений сирок і застілля під душевну пісню.

Але цього року фестиваль проходив на сцені класичного театру за повного аншлагу. Миколаївський рок-клуб і його керівник Олександр Карпенчук запропонував кращим вокалістам популярних груп заспівати в супроводі справжнього джазового оркестру Миколаївського музичного училища. Рок-музиканти колективів «Собаче серце», «Моноліт», «ДНК», «GreatФрут», «Аніка» у зовсім невластивій їм манері виконували старі пісні. Для деяких молодих людей це було серйозне випробування, адже не всі знайомі з репертуаром часів своєї бабусь. Але, судячи з того, що підспівував різновіковий зал, фестиваль досяг головного — допоміг стати усім трішечки добрішими і щирішими.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Додаток до премії — Австрія

У Запоріжжі відбувся II Міжнародний юнацький конкурс піаністів імені Володимира Віардо, організований управлінням культури і туризму ОДА, обласним методцентром культури і мистецтва, музучилищем імені Платона Майбороди та благодійним фондом «Зорецвіти Запоріжжя». Його учасниками були 35 старшокласників мистецьких навчальних закладів, студенти музучилищ і музичних коледжів.

У першій віковій категорії (13—16 років) перемогла москвичка Єлизавета Мазалова, друге місце здобула запоріжанка Мехрібан Сулейманова, а третє поділили юні одесити Дмитро Вінниченко та Володимир Кочнєв. У другій віковій категорії (17—19 років) журі визнало кращою москвичку Анну Рягузову, другу премію не одержав ніхто, а третю — троє: киянин Андрій Васькевич, запоріжанка Тетяна Ковальова та москвичка Ксенія Норіна.

Приємний додаток до відзнаки отримав юний одесит Дмитро Вінниченко — запрошення від австрійського музиканта Роберта Ламбаумера відвідати майстер-клас. Спеціальний приз голови журі, колишнього запоріжця, а нині професора Московської консерваторії та артиста-резидента Університету Північного Техасу В. Віардо дістався мінчанину Артему Костянтину. А киянин Андрій Васькевич отримав приз за краще виконання фортепіанної п'єси «На самоті» запорізького композитора Дмитра Савенка.

Микола МАНЬКО.

Запорізька область.

Митрополит Василь. Повернення

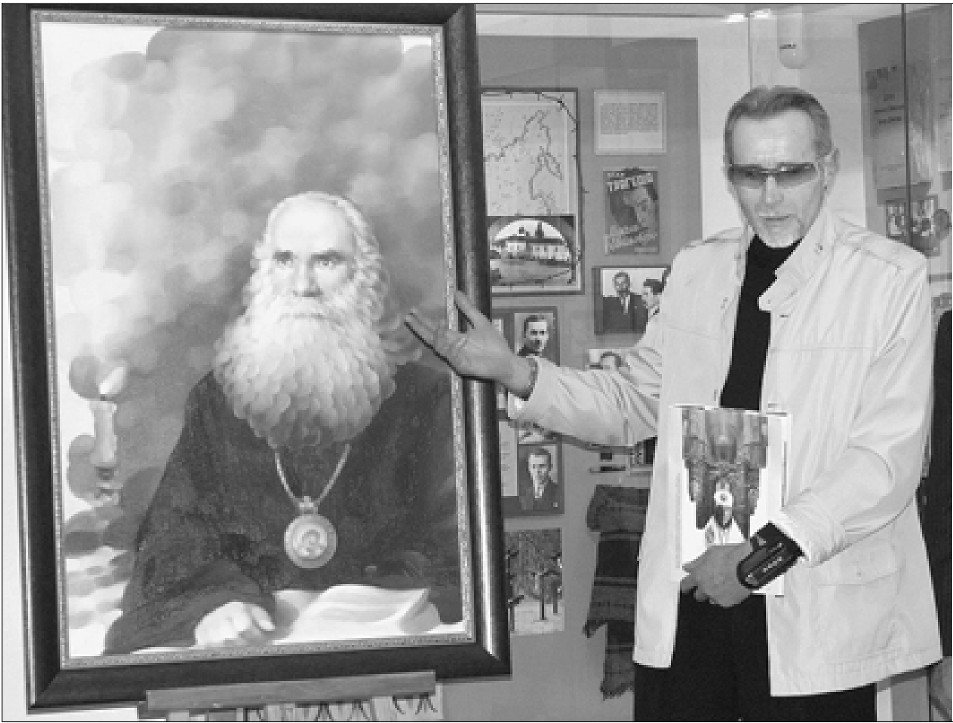
27 листопада минуло 70 років з дня страти першого митрополита УАПЦ Василя Липківського.

Іде Україна довгою дорогою неспокутуваних провин минулого. «Засвіти свічку на вікні»? А її й гасити не варто, бо одні скорботні дати змінюють інші.

Перший митрополит УАПЦ, 73-літній Василь Липківський розстріляний більшовиками 27 листопада 1937 року.

Цю дату в Україні щойно відзначали — впродовж десяти днів. По одному дню за кожен рік страждань (1927 року його усунули від митрополичого служіння, а через десять років стратили).

Не хочеться писати «в рамках днів пам'яті», бо «рамок» не було. Проведено наукову конференцію «Служіння і спадщина митрополита Василя Липківського», панахиду у Биківнянському лісі по розстріляних більшовиками (за деякими даними, саме там — останній притулок тіла митрополита); панахида в пам'ять про нього та всіх єпископів, священиків і мирян УАПЦ й інших церков відбулася на Лук'янівському цвинтарі, де є пам'ятний хрест митрополиту. У Національному музеї історії України презентували портрет «Незнищенний вогонь» роботи художника Леоніда Гопанчука та передали його в дар музеєві **(на знімку)**.

Відомий дослідник спадщини митрополита, доктор історичних наук Арсен Зінченко, доктор філософських наук Євген Сверстюк, доктор історичних наук, професор Алла Киридон, доктор технічних наук, професор, провідний науковий працівник Інституту електродинаміки НАН України Костянтин Липківський (онук митрополита), директор Липовецької школи-колегіуму Михайло Капущак (завдяки йому колегіуму присвоєно ім'я В. Липківського), багато інших науковців та громадських діячів гідно вшанували пам'ять митрополита.

А 27 листопада у Липовці Вінницької області, де жив і служив митрополит (Липовеччина — його батьківщина) проведено панахиду та вечір його пам'яті. Тут живуть онуки і правнуки тих, хто бачив митрополита й чув його проповіді.

Ті проповіді досі актуальні. Хіба не про нас він казав у зверненні «До братів українців на терені Європи в розсіянні сущих»: «Як багато синів і дочок церкви бурями, вихрями останніх часів захоплено і викинуто за межі України, розсіяно по чужих краях! Такими є майже всі Ви, любі брати і сестри наші, що примушені терпіти сум по рідній стороні...»

Коли його назвали «ворогом радвлади», митрополит не без іронії писав: «Більш уже правди було б в обвинуваченні, що я хочу вигнати злих духів з радвлади, а не вигнати радвладу з України». Василь Липківський був проти втручання церкви в будь-яку політику. У своїх промовах закликав до братерства, єднання та любові, висловлювався проти панування «одних верств громадянства над іншими». Сприяв утворенню української національної церкви (перша служба українською мовою проведена саме В. Липківським у Києві, в травні 1919). Мав хорошу освіту, в проповідях згадував Канта, філософів античності.

Але чи могли достойно оцінити це ті, хто йшов по руїнах церков з членським квитком спілки войовничих безбожників СРСР?

Нічого з речей митрополита, окрім посоху, після страти не залишилось. Ще, правда, є копія вироку трійки про розстріл, але вона йому не належить. Він такому не вчив.

Василя Липківського реабілітовано у 1989 р. Праці його надруковані в 1950—70-х рр. в діаспорі. Збереглося 194 проповіді, а багато творів втрачені назавжди.

У 1983 р. українці Америки встановили у штаті Нью-Джерсі пам'ятник В. Липківському, у 2000-му пам'ятник постав у Тернополі, є меморіальна дошка на батьківщині, в селі Попудні на Черкащині. У Києві ж вулицю чекіста Урицького на вулицю Липківського перейменовують понад 10 років: на рівні міськради рішення приймали двічі, проте мером воно не завізоване.

Ельвіра ЗАГУРСЬКА.

Київ—Липовець—Київ.

Фото Ганни ЛИПКІВСЬКОЇ.

Хочеш сісти на трон?

■ ОСОБИСТОСТІ

Це «королівське» крісло з дозволу його творців може випробувати кожен. У залі Національного музею у Львові відбулася вже не одна фотосесія для охочих: біля крісла, у кріслі, разом із кріслом тощо.

Художник Ігор Копчик та його партнер майстер Олег Волчак не потерпають, що хтось пошкодить експонат. Бо вишуканий твір мистецтва, виготовлений із дуба й шкіри, водночас є міцною, зручною й легкою ужитковою річчю — для дому, офісу чи салону.

Для художника це крісло — початок нового мистецького проекту, а саме: міфологія прадавньої України в меблях. Сварог, Дажбог й інші боги не образяться, побачивши свої зображення на фасаді шафи чи ліжка. Зрештою, у мистецтві всі жанри і форми доцільні, окрім банальних. Ігор Копчик обрав стезю, ступити на яку ніхто не наважується. Бо тиснення на шкірі — надто жертовний процес: мистецький тонкий задум має поєднатися із зусиллями дужих тренованих чоловічих рук. Треба пройти десять етапів — від пластилінового ліплення до гіпсових форм, до тиснення на гарячому алюмінієвому кліше. І це триває загалом від трьох до шести місяців.

Роботи автора тиснених на шкірі біблійних, історичних сюжетів, портретів видатних постатей експонувалися на численних виставках в Україні й за кордоном. Вони прикрашають колекції перших осіб держави. Зазвичай їх дарують львівські посадовці, котрі напередодні важливих подій навідуються в його майстерню з проханням про ексклюзивний подарунок «нагору».

Цікаво, чи Віктор Ющенко знає щось про автора «Спаса Нерукотворного», якого йому привезли зі Львова ще під час президентських виборів? Це було незадовго до отруєння. Ігор Копчик вірить, що «Спас Нерукотворний» додав Президентові сили, врятував його життя...

Художник сам мав би посісти «трон». Та ніколи. Так багато ще хочеться встигнути...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

На знімку: Ігор Копчик та його «королівське» крісло.

Фото Тараса ДІДУЛИ.

«Приголомшує відчуттям краси...»

Виставку живопису Ольги Кравченко відкрито у столичному Будинку художника. В експозиції — близько ста робіт, переважно це натюрморти та краєвиди, імпресіоністичні архітектурні фантазії, дивовижні у своєму розмаїтті.

«Ця виставка просто приголомшує — відчуттям краси, відчуттям і багатоманіттям кольору, чистою енергією добра», — такі враження довелось почути з уст відомої художниці Віри Кулеби-Баринової, члена-кореспондента Академії мистецтв України, професора Національної академії образотворчого мистецтва. Вона відзначила чудовий дар Ольги Кравченко писати природу, говорити з нею, мов із живою. «Цей дар поєднує її з Катериною Білокур. Її мистецький погляд оживляє навіть архітектуру, творить образ з кожної хатки чи будинку».

Подібні міркування висловив і відомий мистецтвознавець та колекціонер Ігор Диченко: «Коли вдивляєшся в створені нею краєвиди, натюрморти, радієш світу краси разом з художницею. Картини наче самі розповідають, як вони народжуються».

Ігор Диченко висловив переконання, що в сучасному українському мистецтві Ольга Кравченко спромоглася на власне слово, утвердилася як неабияка творча особистість.

А відомий літературознавець, лауреат Шевченківської премії Михайло Слабошпицький, вітаючи художницю з черговою персональною виставкою, наголосив: «Я був на всіх виставках Ольги Кравченко. І нинішня підтверджує: вона здійснила новий якісний ривок — ця виставка справді найцікавіша з усіх».

Сама авторка виставки поділилася спогадами про уроки Віктора Зарецького: «Для мене було великим щастям хоч і коротко, але все-таки проходити школу у Зарецького, спостерігати за його роботою, запам'ятовувати, всотувати, прилучатися до справжнього живопису», — сказала Ольга Кравченко.

Елегійний настрій, що його дарує живопис Ольги Кравченко, відбився у поетичних рядках відомої української поетеси Галини Паламарчук. «Господи, ось вона — світла печаль, ось вона — істина. Все решта — буря у склянці. Ангел на ім'я Ольга зайшов на чай із музикальними квітами в дощовому глянці...».

Валентина ПАЩЕНКО.

Ляльки-академіки

Івано-Франківськ. Івано-Франківському обласному театру ляльок імені Марійки Підгірянки присвоєно звання академічного. Цей високий статус дістався йому за вагомий внесок у розвиток театрального мистецтва, якісний репертуар, високий рівень виконавської майстерності, участь у громадському житті, зокрема проведення благодійних акцій для дітей соціально незахищених категорій. За словами директора колективу Зіновія Борецького, театр ляльок у місті працює з 1945 року. Він не раз був лауреатом престижних фестивалів і сам став засновником одного із них —Міжнародного фестивалю національної класики на ляльковій сцені «Обереги». В театрі працюють 12 акторів, а в репертуарі понад 30 вистав. Нещодавно колектив повернувся з гастролей (Луганськ та Донецьк). А тепер артисти готуються до творчої атестації. Адже, вважає Зіновій Борецький, театр має постійно дбати про свою творчу форму. Та й новий статус зобов'язує.

Дарина НАЗАРЧУК.

Вшанували дідуся «Червоної рути»

Буковинці відзначають 90-річчя Михайла Івасюка — батька знаменитого автора «Червоної рути» Володимира Івасюка.

Михайло Івасюк — письменник, філолог, педагог, людина, що пройшла сталінські табори і роки переслідувань. На цвинтарі, де похований Михайло Григорович, відкрито і освячено пам'ятник. Його автор — відомий львівський скульптор Микола Посікіра, в доробку якого пам'ятники Володимиру Івасюку і Степану Бандері. На урочисту церемонію, окрім родини письменника, прийшли представники влади, творча еліта краю, громадські діячі, учні. До ювілею письменника здійснено видання 5 книг його творів. Чернівецькі молодіжні організації розпочали акцію на підтримку Володимира Івасюка в рамках проекту «Великі Українці». Це також своєрідне вшанування пам'яті його батька...

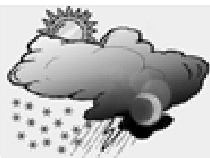
Сергій СУЛИМА.

«Мелодія для шарманки» зазвучить наступного року

Одеса. Одеський кінорежисер Кіра Муратова розпочала зйомки художнього фільму під робочою назвою «Мелодія для шарманки». Сюжет такий: брат і сестра, яких після смерті батьків хотіли відправити в інтернати, втекли, опинилися на вулиці й ведуть запеклу боротьбу за право на життя в жорстокому світі. Головних героїв грають Оленка Косюк і Рома Бурлака. У фільмі задіяні улюблені артисти Кіри Муратової — Рената Литвинова, Ніна Русланова, Олег Табаков, Наталя Бузько. На екранах фільм з'явиться у 2008 році.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

6 грудня в Україні хмарно з проясненнями, місцями опади. Вітер переважно північний, 5—10 м/с, на сході, на півдні Лівобережжя та в Криму — східний, південно-східний, 7—12 м/сек., місцями пориви 15—20 м/сек. Температура вночі від 2° градусів морозу до 3° тепла, на сході та заході 3—5° градусів морозу, вдень 0—5° градусів тепла.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

■ З УСЬОГО СВІТУ

Піта для немовляти

За традицією довгоочікуваного первістка зустрічають у Болгарії рум'яним ароматним хлібом — «пітою». У центрі пирога красуються виплетені з тіста фігурки сповитої дитини з вічками-родзинками і пташок. Раніше бабка-повитуха, роблячи традиційне «переломлення піти», розламувала пиріг і урочисто здіймала в повітря його шматки — цією магічною дією вона передавала дитині силу і здоров'я, закладені в хлібі.

Сьогодні бабку-повитуху замінили лікарі-акушери, які знають, що підняти над дитиною шматки піти просто, але дуже складно виростити її здоровою і сильною. Однак традиція збереглася: і досі молодим батькам у день, коли їхня дитина одержує ім'я, підносять рум'яну апетитну піту.

Демократія по-гімалайськи

З «великого світу» рідко хто потрапляє в селище Малана, розташоване в індійських Гімалаях. Подорожній — якщо тільки він не першокласний альпініст — може дістатися сюди лише на вертольоті. П'ятсот жителів селища здавна звикли до природної ізоляції і не виявляють бажання розширювати свої контакти із зовнішнім світом. Більш того — коли хтось залишить долину Малани, то повернутися назад він уже не має права. Тут свої звичаї, діалект, міфологія, релігійні свята. Єдине, що жителі селища прагнуть одержати від сусідів, — це залізо. Господарство натуральне: розводять овець і кіз, вирощують рис. Керівництво Малани зосереджено в руках старійшини, якого обирають довічно, і місцевої ради — панчаята, що нагадує двопалатний парламент. «Нижня» палата складається з депутатів усього населення, а «Верхня» з найстарших жителів. «Парламент» вирішує, коли збирати врожай, на яких умовах укладати торговельні угоди з сусідами, дає згоду на шлюб та інше... Тихо живе Малана. Та хіба може бути інакше, якщо дістатися сюди можуть лише вертолітники та досвідчені альпіністи.

Домашнє завдання

Приготувати уроки школярам округу Арджавінангун на острові Ява певний час було не так вже й просто: для цього потрібна була гарна фізична підготовка, швидкість реакції і влучність. Кожному школяреві зазвичай давали таке домашнє завдання: наступного дня принести до школи трьох... убитих пацюків. Річ у тім, що в цій місцевості пацюки так розплодилися, що знищували ледь не половину врожаю рису, тому місцева влада змушена була оголосити гризунам тотальну війну. Юнак і дівчина, які бажали одружитися, повинні були представити перед реєстрацією доказ своєї зрілості — 50 щурячих трупиків. Після того як у місцевості було знищено два мільйони пацюків, влада удостоїла начальника округу високого звання — «Щуролов».

Майстри лабіринтів

Лабіринти, подібні до тих, які можна знайти в дитячих журналах з підписом «Пройди до центру картинки», відомі з давніх-давен. Складні візерунки з заплутаними ходами археологи знаходять серед наскельних зображень у печерних стоянках людей палеоліту. Класичний приклад — лабіринт у Кноському палаці на острові Крит. Як відомо з давньогрецького міфу, відважний Тезей увійшов у лабіринт, убив жахливого Мінотавра і благополучно вийшов, керуючись ниткою Аріадни.

У наш час лабіринти користуються популярністю не тільки у дітей. У народності зулу вони, наприклад, — важлива частина ритуальних обрядів і... предмет спортивних змагань. «Матчі» відбуваються так. Один з учасників турніру креслить на землі лабіринт, а його суперник повинен, жодного разу не схибивши, провести прутиком від входу до виходу. Якщо ж прутик потрапляє в глухий кут, учасник, який програв, під голосний лемент глядачів «Пропав у лабіринті!», поступається місцем сусідові. Зулуські лабіринти, звичайно, примітивніші за «класичний» кноський, але все ж досить заплутані. Тому почесного звання «Майстер лабіринту» удостоюються далеко не всі.

Як Оноприєнко Моргунова приголомшив

■ НЕВИГАДАНІ ІСТОРІЇ

— Неймовірно, але мені вдалося (щоправда, єдиний раз у житті) приголомшити самого Євгена Моргунова, — згадав якось кумедну історію, що відбулася з ним, відомий український радянський кінодраматург Євген Оноприєнко. — А було це так. Підходимо до ліфта київського готелю «Україна» (нині «Прем'єр-палац». — **Авт.**). Нам добре, адже ми тільки-но прийняли «вогненної водички» на зустрічі з друзями (хоча Моргунов пив мало, чого не можна було сказати, на жаль, про мене) і їдемо до нього, на верхній поверх, бо в номері в нього був якийсь загашник з відомими ємкостями. Третім у ліфт заходить низенький червонощокий чоловічок, і Моргунов його мені представляє:

— Познайомся. Це — Сурков.

Але я ж знаю знамениті моргуновські розіграші та жарти — мене так просто не проведеш!

— Здоров, — кажу. — А я — Махатма Ганді. А це, виходить, Сурков? Той, у якого що не слово, то «суркова маса»? Знаменитий душитель і кат літератури? Та-ак! Зараз буду убивати — за побиття Дудинцева. Зараз він нам пригадає «не хлібом єдиним»!...

А треба сказати, що тоді саме йшла погромна кампанія в радянській літературі — били інакомислячих, зокрема — Дудинцева. Мене самого Київський міськком партії у своїй постанові визнав «ідейно порочним» (що, втім, не перешкодило Євгену Федоровичу написати потім сценарій до фільму «У бій йдуть одні «старики» — **Авт.**). А в Москві в погромі цьому, на мій превеликий жаль, приймав найактивнішу участь і чудовий поет, автор знаменитої фронтової пісні «Землянка», той самий, якому Костянтин Симонов присвятив вражаючої сили вірш «Ти пам'ятаєш, Альоша, дороги Смоленщини?»

Ну, а я прийняв гру, запропоновану мені Моргуновим, і продовжував нести усілякі нісенітниці. Дивлюся, а наш новий супутник, ще більше розчервонівшись, кулею вискочив з ліфта. Та й Моргунов став якийсь блідий, рота розкрив і з жахом дивиться на мене.

— Ти чого? — запитую.

— Я... я не жартував. Це дійсно був Сурков, — затинаючись, промимрив він...

Але як він потім за це на мені відігрався! Ось тільки один випадок. Йде концерт «Товариш кіно». Київський палац спорту забитий під зав'язку. На сцені з'являється ведучий — Євген Моргунов.

— Я радий вітати Київ! — з пафосом вигукує він. — Місто, де жили і живуть геніальні артисти всіх країн і народів — Амвросій Бучма, Наталя Ужвій! (І тут ми з дружиною ледь не падаємо зі стільців, тому що наступним він називає мене) Євген Оноприєнко!

Глядачі плескають у долоні, запитуючи одне одного, що це за такий видатний актор Оноприєнко...

Що тут ще сказати? Мені дуже шкода, що так мало разом зіграв в кіно знамените тріо: Моргунов, Віцин, Нікулін...

В. Н.

Куди полетить «залізна муха»?

■ НЕСПОДІВАНИЙ РАКУРС

Сучасні кулібіни та едісони не завжди знаходять розуміння на рідній землі. Навіть якщо вони, як лєсковський Лівша, здатні підкувати блоху. Саме така історія трапилася з англійським біологом Чарльзом Еллінгтоном з Кембриджського університету, який працював над створенням «залізної мухи». Як вважають експерти, в майбутньому вона може бути використана для проведення шпигунських місій всередині режимних об'єктів.

На думку колег Еллінгтона, його дослідження ознаменували прорив у галузі людських знань про аеродинаміку крила комах. Учений створив дослідну модель літального апарата з назвою «ентомоптер», що пересувався в повітрі за допомогою вібруючих крил, що повторюють рухи молі. Розмах крил ентомоптера — близько метра, однак учений запевнив, що цілком можливо створення мініатюрної моделі штучної комахи розміром з долоню.

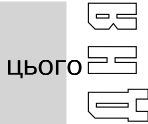
І тут шляхи досліджень Еллінгтона перетнулися з інтересами спецслужб. Але не англійських, а заокеанських. Американський уряд запропонував йому брати участь у програмі створення «комахи-робота», придатного для шпигунських цілей. З огляду на те, що ентомоптер, на відміну від гелікоптера, працює практично безшумно, механічна «муха-шпигун» могла б непомітно проникати усередину секретних зон і приміщень, які перебувають під охороною. Тут вона, за задумом розробників, здатна була б проводити фотозйомку і записувати розмови, передаючи дані спостережень на спеціальний супутник-шпигун.

Оскільки традиційний мотор для ентомоптера занадто великий, апарат буде обладнано хімічним двигуном. Принцип його роботи полягає в розщепленні спеціального реагенту з виділенням газу і тепла, що перетворяться в електричний струм потужністю до одного вата.

Передбачається, що апарат буде доставляти на місце операції група спецназу або літак-розвідник; усередині будинків, що перебувають під охороною, він буде «проникати» через ворота або вентиляційну систему. Керована дистанційно «комаха-спостерігач» може бути укомплектована ультразвуковим приладом для розпізнавання перешкод і хімічним детектором для виявлення конкретних осіб, розмови яких потрібно записувати.

Як лєсковський Лівша, Еллінгтон на власному досвіді переконався, що його таланти не потрібні власній країні. За словами вченого, він шість чи сім разів звертався в британське Агентство досліджень у Фарнборо, але не побачив ані найменшої зацікавленості. Проте за його ідею завзято вхопилися в Пентагоні. Управління передових оборонних досліджень військового відомства США запропонувало британському вченому підписати контракт і засекретило його розробки. До речі, над тією ж тематикою в Інституті технічних досліджень штату Джорджия в Атланті працює американський інженер Роберт Міхельсон. Там, мабуть, продовжує працювати над робочою моделлю ентомоптера і група Еллінгтона.

Добірку підготував Віктор НІКІПЄЛОВ.

5 ГРУДНЯ

■ **1872.** У Києві відбулася прем'єра опери Миколи Лисенка "Чорноморці".

■ **1878.** На Сумщині народився Олександр Олесь, поет.

■ **1917.** У Радянській державі ухвалено декрет про суд, який запроваджував нові юридичні органи, а також революційні трибунали.

■ **1934.** У Туреччині надано виборчі права жінкам.

■ **1941.** Великобританія оголосила війну Фінляндії, Угорщині та Румунії після їхньої відмови припинити воєнні дії проти СРСР.

■ **1945.** У Німеччині засновано російське видавництво "Посев". Згодом стало базою "тамвидаву".

■ **1957.** У Ленінграді спущено на воду перший у світі атомний криголам.

■ **1972.** Помер письменник Андрій Головко. Шевченківський лауреат.

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,**
Анатолій **ГОРЛОВ,**
Сергій **ДЕМСЬКИЙ,**
Віталій **ЖЕЖЕРА,**
Іван **ІЛЛЯШ,**
Світлана **ПИСАРЕНКО,**
Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)

українською і російською мовами.

Передплатні індекси:
для фізичних осіб — 40224, 08775.

для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2007 рік:
для фізичних осіб — 5,00 грн. та 3,00 грн.

для підприємств і організацій — 15,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 161000.

ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13.

Зам. 4121

ТОВ «Преслайн»
м. Харків, вул. Північна, 12.

Зам. 9-1-191

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**

reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**

let@golos.com.ua — **відділ листів**

foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

